recogitione secum tractarent/q̄ta qual' ve
iactura spūalis est et fuit/toc hactenus ser/
mones/tot lectiones / tot falubres instru/
ctiones/in vniuersitate ⁊ alibi exīde cessas/
se. Quinetiam natural' pietas exigit vt mr̄
filio aberranti.et corpus mēbro egrotanti
cōpassione moueat. Deinde considera dā
num ꝓpriuꝫ in sermonibus.in ꝓpositionib⁹
et alijs.tum audi monitionem metro com
prehensam Si nō vis alijs ꝑcere/parce ti
bi.nec loquar vexationes.opprobria ⁊ car
ceres.ab illis quos loq̄mur ꝑlatas/q̄ tn̄ mā
suetos ⁊ benignos extimatores ad miseri/
cordiā velocius impēdēdam deflecterent.
Passa est ex aduerso fateor vniuersitas la/
boꝝ ⁊ expensarum damna plurima.ipa tn̄
meo iudicio leuiter obliuiscenda aut cōtē/
nenda sunt ꝓ cōmertio pacis.ꝓ fraterna re
cōciliatione.ꝓ reintegratione tante ꝑtis ab
rupte.tm̄mō fidei sua integritas.et vniuer
sitati suus honor ꝑmaneant vel fallor l' satꝫ
est. ¶ Exclamabunt fortassis ad hec pluri
mi eiusdem mecum esse snīe.qm̄ pacis zela
tores aut sunt aut videri volūt. Uereor tn̄
dum ad excusationē ventū erit.quibusdaꝫ
eoꝝ nihil qd̄ offerri possit ad reconciliati/
onem eius sufficiat /quin assidue calum /
nientur vel fidei vel vniuersitatis hono/
rem non seruari.ita demū neq̄ recōciliatio
vnq̄ꝫ/neq̄ pax habebitur. Ceterū nō sum
tam insolens vt vsurpem diffinire quo pa/
cto ea q̄ ꝑdiximus fides scꝫ ⁊ vniuersitatis
honor illesi manerent. Hoc vnū apud me
persuasum firmiter habeo:posse ista etiam
de facili contingere.si ad hoc non dicā om
nes.nō dicam multi sed paucissimi de vni/
uersitate cum paucis fratrib⁹ recta integra
q̄ volūtate operam dare voluerint Quod
si ex corde noluerint quicq̄d ora blanda lo
quantur/nulla via nullis ꝑcibus/nulla ob
latione idip̄m valebit obtineri. Cur ita ni/
mirum semꝑ allegabunt hanc esse cām fidi
nec ex ea posse quicq̄ꝫ remittere. Quid igit̄
reliquum est mihi vt apud semetip̄m q̄s/
q̄ꝫ redeat constituat ante cordis oculos lu/
ctuosam hanc scissuram cum ꝑteritis incō
modis. Uideat diligenter et acriter ad re/
parandam hanc iacturam/q̄tum facultatꝫ
aut gratie donum/desuꝑ acceperit tūc om̄i
deposito cōtentionis studio inquirat̄ pacē
et ꝑsequatur eam.hoc est qd̄ nunc agere sa
tago.hoc est qd̄ ꝓ vice mea his inscriptꝫ of
fero Porro q̄tum ꝓficiam vel obero pror
sus in incerto fluctuat anim⁹/noui pub/
licos hoīm mores/noui q̄ta iudicioꝝ sni/
arum q̄ꝫ varietas/noui q̄ꝫ implacabiles in
domabiles q̄ꝫ regnant in quorūdā cordib⁹
affectiones/q̄tum vigeat i eoꝝ lingnis ob
loquendi libertas effrenis q̄liter in opibus
ꝑsequendi bonos/ferox licētia deseuiat.no
ui deinde quā paucoꝝ est bona ⁊ solicita fi
de que Jesu xp̄i non q̄ sua sunt querere.
Hec vt scripta studui nō in publicum.sed
ad paucos traducere q̄s ꝑdesse nō obeē cō
fiderem Oblatrabant scio si ad quosdam
scripta hec delata fuerint ferentes indigne
īmo ꝓ scelere vel mutabilitate deputantes
q̄ꝫ pacem iacobitarum videar optasse aut ꝓ
ea verbum scriptum ve fecisse.sed libera vo
ce fatebor nec illud vnq̄ꝫ pudori deputabo
me nūc et ꝑus olim sꝑ dū modeste volui vl'
optaui/reconciliatiōem ip̄oꝝ in medijs ēt
litib⁹ optauisse Pereant qui de ma matris
aut mistici corpis feda mutilatione gloriā
tur/q̄ non sanationi student/sed medelam
querentibus crudeliter irascūtur/et q̄ addi
uisiōꝫ magis q̄ꝫ pulcerrimā vniōem demo
niaca impietate pellūtur/quoꝝ ꝑsecutio si
ꝑgunt in pacificos vnitatis amatores fu/
ere sꝑnende est.⁊ generoso aīose v̄tutꝫ pede
calcāda hoc ꝓuiso ne dānosi⁹ inde nascat̄ i
vniuersitati vel republica scandalū /hoc ei
qd̄ vehemēter ꝑtimescēdū censeo magꝫ q̄ꝫ
ꝑsecutiōem ꝓpriam. Nunc ⁊ alias euitaui
palam dicere l' agere aliq̄ q̄ dicēda vel agē/
da suggerebat zelus meus/nisi mihi mētō
verax in eis et deuotus.vestrū igit̄ erit has
quales q̄ꝫ lr̄as vel ꝓdere ve obtegere/dedu
cere rem ad q̄sdam qui extra sunt/vel peni/
tus omittere. Attn̄ quis scit si ꝓpitius as/
pirabit deus/et dabit voci sue vocē v̄tutis
ex hac rememorationis occasione/vt audi
entes audiant/⁊ intelligētes intelligāt/⁊ ꝓ
bono pacis adipiscēdo/benigniori mente
laborent/hoc ē qd̄ deꝑcor/qd̄ supplico/q̄d
ꝑ illū q̄ pax nr̄a est obtestor. In quo bene
valete mei memores/in or̄oibus vr̄is. scri
ptum Brugis.

¶ Finit.

Incipit apologeti

ca siue rn̄siua venerabilis mgr̄i Johānis
de Gerson sacre theologie doctoris egregij
et cācellarij ꝑisien̄.ad quēdā monachū do/
mus carthusie maioris querentez. Utrum
licitū foret ꝓ studio lectionis ⁊ exercitij spi

ritualis conuentum ⁊ ꝓlixitatem diuini officij dimittere. Et q̄ libri eēnt fructuosius frequētandi In qua q̄dē rñsiua ꝑmo epl'aris ꝑmittitur ꝓlogus/post subnectūtur decem ⁊ octo cōsideratiōes In q̄rñ ꝑmis. xij. suadet cenobitica stabilitas. ⁊ arguit suspecta loci seu cōuentus mutatio ꝑtextu seu colore maioris q̄etis ⁊ ꝓfectus. In reliq̄s vo sex cōsideratiōibꝫ agit de libris a monacho in diuino officio ⁊ regl'aribꝫ obſuātijs cōtinue occupato frequentandis.

Gratia vobis et pax ¶ Si inimicos iubemur diligere/q̄to magis eosq̄ nos diligūt ī veritate et sinceritate salutis Nihil quippe ita debitū/nihil plus nature cōsentaneum uihil efficacius ad diligi q̄ redames si amaris. et ames vt ameris. hoc est eni amatoriū poculū Seneca teste/sine veneficijs sine carmine. s. Si vis amari ama. Durū idcirco videri potuit verbū illud vr̄e caritatis de me et ad me. quis ꝓhibet etiā non amantē diligere. sed fuerit hoc dictū licentia ſmonis amorosi q̄ legē nescit. nec se capit sepe. ¶ Veniā ad alia sup q̄bꝫ ilico rapuit aīm⁹ me stilo currēte cōsideratiōes videlicet aliq̄s annotate pñtibꝫ ānexas Suppetebāt alie cōsideratiōes pl'es sed lassitudo corpis ⁊ formido tedij cōpescuerūt scribētē. ¶ Sane suadeo ꝑmū totū religiōis studiū transire in affectū cordis. nō tamen accipio ꝑ h̄ affectū q̄lēcūq̄ sed sanctum et castū Nā transibant illi de q̄bꝫ ps̄. loquit ī affectū prauū. dū ꝓdijt q̄si ex adipe iniquitas eoꝝ Hꝫ autor de spū et aīa/breuē interceteras magnas multas a laudabiles /cōsideratiōem istā. Affectus inq̄t q̄ est spontanea et suauis inclinatio ad aliud/ triplici/ter in nob attēditur. s. in supiori ꝑte rōis. ⁊ in inferiori ⁊ in imaginatione Si spūs nr̄ seq̄tur affectū ꝑmū dr̄ hō spūalis. si scdꝫ dr̄ hō rōnalis. si tertiū dr̄ hō aīalis. Poteritis in originali si placet videre latius Item q̄ in epl'a beati Bern. ad vr̄os frēs de monte dei. Fuit opinio celebris q̄ tota theologia nr̄a deberet magis cēseri affectiua q̄ speculatiua Rōem assignat vnus validaꝫ. qꝛ iubemur redigere oēm intellectū in captiuitatem in obsequiū xp̄i. Plus est igit oīs ītellectus theologice ad cultū xp̄i ꝑ caritatꝫ obsequiū q̄ ad speculandum maxime euꝫ finis legis sit caritas ¶ Rursum circa monitionē infra de lectura doctrinaꝝ Placet h̄ addere q̄ sermones mgr̄ales qui fiūt succicte ꝑ distinctiones valde illuminant intellectū et sine labore graui demulcēt etiā affectū cū inspicit ſmo dei viuus ⁊ efficax duꝫ ad modū loquētis et cōtinētis eidē se infūdit suauiter ꝑ ꝑticulas ordinatim. Habet q̄ꝫ vberrim materia circa pene singula psalmoꝝ ⁊ alioꝝ diuinoꝝ v̄ba ꝓ exercitio meditationis Exēpli gr̄a. Beatus vir q̄ non abijt in in cōsilio impioꝝ. hic pōt assumi distinctio de beatitudine Item de viro Itē de abire Item de cōsilio. et ita de reliquis Demū nō est cōsiliū meū vt difficiles q̄ōes et ꝓfundas speculatiōes occupatus in assiduo dino ſuitio sibi assūet ītelligēdas vbi requirit ociū maximū ac ingenij viuacitas cū dispositione vegeta cerebri/q̄eta et serena ne forte frenesis aut alia incurrant incōmoda. Sufficiūt igitur tractatuli faciles ⁊ ad pietatem idonei Scriptum Lugduni Anno domini. M.cccc.xxvi.ix. Julij. per Joh. cancellariū ꝑisieñ/

¶ Finit epl'a.

Incipiunt cōsiderationes ad ꝓpositū q̄s bñ cōsiderare debꝫ religiosus in diuinis multū occupatus/ ꝓ serenatione conscientie B

¶ Consideratio prima.

Religiosus ille cōsideret in ꝑmis q̄ dei ꝓuidētia q̄ in sua dispositione non fallitur deduxerit ipsum ad ordinem celebrem et approbatū ī q̄ iā ita professꝰ ē pꝰ ꝓbatōeꝫ solitā vt resilire fas ñ sit Faciat g̊ d̄ pia nc̄citate

virtutem gratuitam et meritoriam. qrdurꝫ est si cōtra stimulū calcitret Sacrilegiū q̄z si volūtatem suam rursus vsurpet/quaz in supioris sui vice dei resignauit manus.

Consideratio secunda

Consideret scdo q̄ iam sibi viuendum est non ꝓpria sed aliena lege. nō ꝓpria sz aliena volūtate que tñ originaliter a sua volūtate ꝓcessit. Nō enim quispiam ad ꝓfitēdū cogebat Sequenda est igitur deinceps aliena volūtas non p̄occupanda. non docēda.

Tertia consideratio.

Consideret tertio dictus religiosus qm̄ deus bonoꝝ nr̄oꝝ nō eget. Ac ꝓinde melior est obīa q̄ꝫ victima Propterea censeri debeat ꝓregula generali/illud esse melius/illud pulcrius/illud nobilius/illud vtilius delectabilius et honestius/qd̄ est obīe ꝓximus. sit illa res in qua obeditur vilis. abiecta. turpis. inutilis. laboriosa. vana. stulta q̄ꝫtūlibet inhonesta. solo peccato excluso. Exemplū habemus in dño nr̄o ihu xp̄o q̄ sacerdotali et regio genere ac spiritu ꝓphetico insignis/nudis ābulabat pedibꝫ/alijsq̄ maxime humilitatis gestis se deiecit hāc existimans vt beatus Hiero. finaliter innuit summā nobilitatem vicz deo pr̄i obedire. Vñ et beata Agatha ꝑ iudicē suū inculpata eo q̄ seruilem ꝑsonā ꝓpter xp̄i seruitium gereret. rñdet prudētissime theologisando dicēs Summa ingenuitas hec est. q̄ seruitus christi comprobatur.

Quarta consideratio

Consideret quarto q̄ sicut in domo patris mei māsiones multe sunt/ꝛ vie multe ꝑueniendi ad eā/et in via dei s̄m qd̄ loquitur btūs Aug⁹ alius sic alius ibat Jōq̄ cōformiter iuxta apl'm In q̄ vocatione vocatus est ambulet De q̄ idem apl'us exemplum posuit alio in loco de varijs/ veri corporis officijs. Quo exemplo ad ꝓpositum nullum accōmodatius esse pōe/si profunda cogitatione ruminetur

Consideratio quinta

Cōsideret q̄nto/q̄ aduersarius nr̄ diabolus iuxta beati Petri verbū illo mane lectū in epl'a ad missam q̄ quo hec post meridiem scribūtur/tanq̄ꝫ leo rugiens circuit q̄rens quem deuoret. nō habet aūt efficati⁹ malignandi machinamentum q̄ꝫ si possit hmōi suadere displicentiā status sui iaz assumpti iam q̄ꝫ ꝓfessi. Et hoc facere conat nunc sub velamine maioris vtilitatis in alia vocatione vt in p̄dicando. nunc sub figmneto quietudinis cōtemplatiue. nunc sub arrogantia scīe amplioris. nūc sub vmbraculo quasi omnia sint inutilia que agit in vocatione sua. ꝓsequēdo singula ꝛ annihilando Jeiunia/vigilie/ꝓlixitas cantus et horaꝝ solitudo grauis/ꝛ iuge silentium cū silibꝫ sint ꝑ exemplo Subiungēs q̄ deus solum inspicit cor. et corꝑalis exercitatio ad modicū vtilis est. Addendo vt quid deniq̄ꝫ ꝑditio hec. Poterat em̄ vngentū suum vt sibi videt venūdari multo ꝛ nō sic d̄ ꝑiret. Dicit hoc qñq̄ꝫ spūs seductor instabilibꝫ cellicis. q̄ se p̄sumūt idoneos ad docendū alios vt seducat ꝛ eos ita finaliter d̄ cella salutis in mūdū ꝑditionis reducat.

Sexta consideratio.

Consideret etiā sexto q̄ oīa suspecta sūt tanq̄ꝫ a demonio meridiano (qd̄ se transfigurat in angelū lucis) immissa et suggesta que loci vel ꝓpositi semel arrepti ꝛ suscepti mutationē ingerūt ꝛ suadent directe vel indirecte. p̄cipue nisi manifest⁹ sit in via quā ambulat positus obexeterne salutis q̄ poni tunc solū creditur/dum cum hac via ꝛ in ip̄a non stat salus.

Septima consideratio

Cōsideret septimo q̄ꝫ schola religionis valde distat a schola secularis inquisitiōis Dicebat hoc vnus fratrū meoꝝ alteri fratri suo et meo dū simul in ordine celestinoruz morarent Frater. hec religio nō ē schola theologie vel ph̄ie sed xp̄iane felicitatis et discipline. nō venisti ad doctrinā et secularis scīe vanitatē sed ad disciplinā ꝛ humilis vite bonitatē Linq̄ qōes scholastic⁹ viris q̄ erudiūt intellectū/tibi satis sint regulares nr̄e obs̄uantie que inflāmare sufficiunt tuū affectū. Et vere ita est et verissimū est quod dixit.

Consideratio octaua

Cōsideret octauo q̄ viatores hic sum⁹ nō comp̄hensores Sit igit viator vt viator nec q̄rat hic ea in via que ꝓ p̄mio quesita debentur in patria. Comp̄hensio. s. diuinitatis sine fantasmatibꝫ et sine labore. vbi nec languor nec seniū ꝛc̄. Et dicamus cū apl'o Nihil iudicaui me scire inter vos nisi Jesum xp̄m ꝛ hunc crucifixū. Sufficiat hic nobis corporaliter ambulant ibus per corporalia/transire per fidem per q̄ꝫ

spem et caritatem in eterna. Et videamus tamdiu in speculo ⁊ enigmate q̃usq; veniat dies illa q̃ sponsus pascit ⁊ cubat in meridie claritatis eterue. qñ videbim⁹ cũ facie ad faciẽ sicuti est. et sil'es ei erimus.

¶ Consideratio nona.

¶ Cõsideret nono q̃ in illa die p̃mi spãlis examinis nr̃i. et in die etiã examinis secundi seu nouissimi ⁊ general' nõ interrogabimur q̃tũ fuerit intellectus nr̃ acutus ⁊ eruditus. sed q̃lis fuerit affectus nr̃ ad dñz deum nr̃m. hoc ẽ q̃ simplex/ q̃ rectus/ q̃ pi⁹/ humilis et deuotus/ q̃ q̃ spontaneus et fidelis in dei seruitio. ꝑm eam vocatiõem q̃ vocat⁹ fuerit diuinitus. Hoc diligẽter pẽsabat q̃ dicebat Omnis cõsũmatiõis vidi finẽ. latũ mãdatũ tuũ nimis. Qd̃ quidem mandatũ certissime est caritas non cognoscendi vanitas

¶ Decima consideratio

¶ Cõsideret decimo ip̃e religiosus ex p̃missis. ex q̃ omne studiũ suũ resolui dz in affectũ vt nihil studeat/ nihil legat/ nihil cãtet/ nihil mediteť/ qd̃ nõ ĩmediate aut mediate ordineť ad inflãmatiõem affect⁹. qm̃ ĩ hac inflãmatiõe cõsistit sup̃mus apex theologie mistice. tradite ꝑ dionisiũ ac reuelate sibi ⁊ alijs ꝑ sp̃m sctm̃. sed neq; fugabunť fãtasmata ꝑ studiũ. sed ꝑ desideriũ/ ꝑ affectũ scz nõ intellectũ. qm̃ necesse est intelligẽtez fantasmata speculari.

¶ Undecima consideratio

E ¶ Consideret etiã vndecimo q̃ hec inflãmatio affectus nõ expectãda est ab homĩe. Propterea nõ suspiret ad hũc vel illum doctorẽ p̃sertim viatorẽ vt dicat felix essem ex cõuictu talis vni⁹ Suggestiões hmõi sepe sunt diabolice/ inducentes mentis ⁊ nõ nũq̃z etiaz corporis inquietudinẽ. Scio ꝑ experiẽtiam de quodaz ꝓfesso qui prius ardẽtis studij in secl'o de ꝓgenie ne dñ illustri sz et regali ↄquerebať qualiter tẽpe suo nõ eẽt alter Hieronymus/ quẽ posset adire/ vt sic perueniret ex sua eruditione ad scientie ꝑfectionẽ/ q̃si scz nõ esset tẽpe suo doctor. etiam in ianuis/ qui sufficeret docere eũ. q̃si ẽt religionẽ intrasset nõ ad lamentũ sed ad documẽtũ. Recolo tristis q̃ dũ ego pia solicitudine dicerem me timere talẽ sciendi ardorẽ nõ fore ab instinctu bono. sed malo. rñdit ille indignabũdus mihi q̃ voluit et recessie Et o pijssime ⁊ terribilissime in cõcilijs sup̃ filios hoĩm dñe deus meus quo recessit quo abijt Utiq; heu paulo p⁹ factus est apostata sub specie q̃si artioris religionis. ĩmo tandẽ absq; omni verecũdie velo totũ religionis omnis habitũ abiecit Misereať sui ĩmo et mei ac oĩm nr̃m deus Hmõi etenĩ par vel etiã maius ꝑiculum seclusa dei pietate imminere põt ceruicibus nostris. nisi a curiositate ⁊ vanitate sciendi plura q̃ oporteat caueamus. Sit hoc ĩductum nõ ad cuius q̃ cõtumeliam seu imꝓperiũ ꝓpitius sit mihi deus. sed oĩb⁹ nobis ad cautelã ⁊ in exemplũ. vt nõ q̃ram⁹ plus sape q̃ oporteat/ sape cum sobrietate Et vt meminerimus illud ps̃. Dñe non est exaltatum cor meum ⁊c̃. ¶ Nota quõ paucis tangit execrabile factũ. f. Ja. de borbonio qui sub p̃textu ꝑfectionis ordinem celestinoꝝ reliq̃t et ad frẽs mĩores de obseruãtia trã sijt et paulo post miserabiliter apostatauit ad seculũ rediens et vxorem accipiens ꝓpter qd̃ crudeliter a ꝑntib⁹ vxoris quã deceperat cũ roma rediret interfectus est tp̃e Martini pape.

¶ Duodecima consideratio.

¶ Cõsideret. xij. ⁊ postremo iuxta p̃missa qualis exercitio sibi ante omnia tenẽda sit prima Et ĩueniet ꝓculdubio q̃ nihil sit p̃mum/ nihil sic p̃ncipaliter incũbit sic̃ hoc vnicũ vt scz seruitiũ dei adimpleat. Seruitium dei quippe ꝑsepe in regulis mõachoruz noĩatur ecciasticũ officiũ Deinde siq̃d tp̃is in residuo fuerit ordineť hoc ad vacãdũ q̃tũ obĩa admiserit sibijp̃i/ post necessitates corꝑis que multe sunt. Hoc documẽtũ breui versiculo quidã cõplexus est dicẽs Fac opus iniunctũ/ deinde vacato tibi Cõsulo tñ vt ista vacatio sit taliter practicata ĩ deuotionis ocio. vt nõ reddatur inepta ꝑ lacrimas. aut alia lesiua corꝑis vel mentis exercitia ad ea que in cantando legendo et ceteris hmõi p̃ncipalius et p̃ncipalissime ex sctã obedientia incũbunt// Dictũ sufficiat tantum de p̃ma parte.

F Veniamus nunc ad sex alias cõsiderationes scz de libris legẽdis seu frequẽtãdis ꝑ religiosum sedulo in seruitio seu diuino offitio occupatum.

Sequitur prima cõsideratio.

¶ Porro si pergat sedula curiositas aut vt mitius loquamur studiosa sedulitas

inquirere. qui vel quales libri sint frequē/tandi tali religioso sic instituto. sic q̄ astricto ad q̄lez sermo nūc currit pro admonendo ⁊ hortando/censeo rñdendum. Primo sub doctrina generali/q̄ nō omnes mouētur sil'r ex sil'ib'. Liber omnis fit historicus sit moralis. sit allegoric⁹. sit anagogic⁹. in quo plus repiet ad deuotiōez se moueri. legatur interim memoret et ruminetur. Ita tñ si ꝓbate sit autoritatis. Sup q̄ reeditū est opusculū de examine doctrinarū. Cui cōsonat libellus de laude scriptoꝝ.

Consideratio secunda.

Ceterū non est hec regula fixe data/nisi ꝑ hic et nunc. Qm̄ sepe variatis affectiōibus ꝑ varietate taz humoꝝ in corpe q̄ꝫ morum in mēte/nccē est studia variari. ꝑna nimirū fastidio est nr̄a natura/tpe hui⁹ mutabilitatis nr̄e. Obseruandū est nihilominus vt hec mutatio studioꝝ nō sit solūmō nauseātis q̄si stomachi cui⁹ est mlta degustare ⁊ parū digerere sz veniāt ex mētꝫ ꝺlcū

Consideratio tertia.

Proinde q̄ꝫtū occurrit ꝑ hic et nūc ⁊ q̄ꝫtū ad exhortatiōem pñtē attinere videt. sūt narratiōes pr̄m ꝑut in libro vitaspatrum digeste cōtinētur bñ salubres q̄ pōt in q̄libet narratione pausa fieri dū vacat hora ex obia ad ꝓuitutū diuinū siue ad ad alia In sup(q̄ꝫq̄ꝫ mirer q̄ pacto id fiat)monēt p̄ ceteris scripturis plus ea documēta q̄ veluti alterius ꝑsone sub tipo ingerūtur intellcūi ⁊ facile demulcent affectū cū q̄si ꝑsonā ipsam in mortuis litteris loquētē viuacit pñtem cū sua autoritate imaginamur. Consiliū cōsil'e sit de paribus piarum historiarū narrationibus.

Consideratio quarta.

Amplius si qō fiat de doctrinalib' et nō de historiacis traditiōib' veniūt ad aim ꝑtinus aliq̄ q̄ memīt idē aim⁹ antea cōposuisse tāq̄ꝫ sibi familiari⁹ cognita. vtinā non vani⁹ occurrētia q̄ q̄ ꝑ hic et nūc hēo ipse supecta. nō q̄dē de nō v̄itate sz de vane gl'ie vera vanitate eadem p̄tereo Sūt libri plures beati Bern. viri deuotissimi Et p̄ꝓtim epl'a ei⁹ ad frēs carthusieñ. de mōte dei Itꝫ sermones eius sup cātica canticoꝝ vbi loquitur tanq̄ꝫ religionē ꝓfessus et sicut expi entia multa edoct⁹ Sūt insup moralia beati Greg. pape omni admiratione et veneratiōe atq̄ꝫ vtilitate p̄clara. q̄ etiā ꝑ magnis et q̄ꝫtumcunq̄ꝫ magnis ingeniis sine seclusione tñ tardioꝝ q̄ singulis lac ⁊ mel ministrāt sufficere pñt sua vbertate Sūt deniq̄ꝫ ad maiorē abūdantiā. imo supabūdātiam libri illius venerabilis Richardi de sancto Victore de. xij. pr̄iarchis de archa mistica Et q̄d laborarē ꝑ singula? Nihil ⁊ eni cōposuit nisi diuinū et misticū edoctus a p̄ceptore suo doctore celeberrimo Hugone de sancto victore Cui⁹ opusculū de oratiōe qd incipit Quo affectu q̄ve studio ⁊c. superat omnem laudem.

Consideratio quinta.

Subinde nescio si p̄cipuus inter om̄s numerādus sit Eustachius. ita eni nomen istud suū vulgatū Bonauen. videor posse tradere. Ille eni singulariter inter oēs doctores catholicos pace oim salua/videtur idoneus ⁊ securissimus ad illuminandum intellectum. et ad inflammandum affectū. Cuius opuscula duo. vt lecturam ⁊ alios tractat⁹ ei⁹ interim p̄tereā tanta sūt arte cōpendij diuinit⁹ cōposita vt supra ipa nihil breuiloquiū noto et itinerariū In q̄bus ꝓcessuz ē duab' vijs cognoscēdi deū Prim⁹ nanq̄ꝫ hoꝝ duoꝝ tractatuū. ꝓcedit a p̄mo p̄ncipio qd de⁹ est vsq̄ꝫ ad alias veritates sub deo creditas ⁊ habitas Alius ecōtra ꝓgreditur a creaturis ad rreatorē ꝑ sex grad⁹ scalares vsq̄ꝫ ad anagogicos excessus Quilz sint difficiliores ⁊ rariores. dz tñ oīs xp̄ian⁹ ad illos aspirare qm̄ theologia tal' mistica ꝓprie ē xp̄ianoꝝ Que et ꝓpiciāte et reuelante spū xp̄i Jesu facillima est sup omnia et vtilissima sed abscōdita a sapiētib' et in oculis suis prudētib' et ipsis pene inaccessibilis et impossibilis. iuxta eiusdē dñi saluatoris diuinam sententiam qua ait Cōfiteor tibi pater ⁊c.

Consideratio sexta.

Confiteor itaq̄ꝫ et ego in insipiētia mea ꝑ cōclusione rñsiue epl'e ne vltra in lōgū vergat q̄ a. xxx. annis ⁊ āpli⁹ citra volui hr̄e familiares mihi p̄dcōs tractatulos sepe legēdo. sepe ruminādo. ēt vsq̄ꝫ ad v̄ba ne dum sñias Et ecce hac etate h̄ ocio velut ad votū vix ꝑueni ad ītiū gustus eorūdē. q̄ ⁊ repetiti sp mihi noui fiūt ⁊ placēt iuxta illud flacci de poemate l'imagine ꝯpositꝫ elegāt

Decies repetita placebit. Allegauerim cõ modius grauius dignius et verius illd̃ de sapientia quã ille describit qui ait. Nõ habet amaritudinem cõuersatio illius nec tedium conuictus eius sed leticiam et gaudium Sicut quoq; ipa eadem sapiẽtia se collaudans dicit. Qui edunt me adhuc esuriunt. Et qui bibunt me adhuc sitient. qꝛ scꝫ in edendo saturitas est ne quid desit. et ĩ desiderio auiditas manet cõtinua ne fastidiũ sit Uñ etiam fruuntur inquit ꝓsa nec fastidiunt quo frui magis sitiunt. ¶ Hec ad satisfaciendũ scriptis caritatis vestre dicta licet satis cursorie sufficiant. ¶ Finit

Frater fratri. Gratia et pax.

¶ Ex verbis tuis iudicaberis notat xp̃us Et q̃ in verbo nõ offendit hic ꝑfect⁹ est vir Sed cũ linguam hoĩm/nemo domare p̃t. quid cõsultius q̃ꝫ tenere silentiuꝫ/mihi qd̃ necessitas vel pia cogit vtilitas rumpere. Est sup̃ hac re fructuosum de silentio capitulũ in summa de viciis ꝑte vltima relegat̃ Hoc ideo frater p̃miseri qꝛ vix euenit mihi inire cũ aliquo colloquiũ. qui peniteat me aliquorũ Et q̃d ꝓfecerim alteri sum ignorans q̃d autem obfuerim mihi recognosco ꝓpterea conor indies dño ꝓpitio mecũ morari. Et si dandum est consilium malo per scedulam q̃ꝫ ꝑ linguam respondere Uideor eni mihi responsionẽ securiorẽ ꝑ h̃ dare

¶ Ceterum super mõ studendi/multi multa scripsere. Summa de ꝟtutibus tractiue de prudentia colligit vtiles doctrinas Notantur insuper aliqua pro theologie mistice que stat in affectibus acquisitione. ꝑticulares industrie duodecim ꝑte scd̃a. ꝑncipali de theologia mistica que nũc penes vos habetur. Tanguntur subinde nõnulla in tractatu de laude scriptorũ/vbi fit mẽtio de dicto beati Bernardi q̃ querc⁹ et fagus docuerunt eum. Habetnr a Seneca specialis super modo studendi epistola. Dicit inter cetera q̃ fastidientis stomachi est multa degustare/et q̃ peregrini habent hospicia multa/sed paucas amicicias. sic semper ingerentes animum grauant non nutriunt/quia nec ruminando conterunt/nec digerunt meditando Scripsit deniq; venerabilis Hugo didascalicon. i. mgr̃m docentem discipulũ. ¶ Nunc aliqua q̃ religiosum respiciunt cursim et punctatim vt occurrunt annotabo iiuxta circũstantias a philosophis et theologis positas Recogitetur ꝑmo quis sit ille qui studet in ꝓfessione et statu in ingenio et etate. Recogitet ipse cur studet. i. quo fine. Nam finis ẽ in moralibus ꝑmium/quasi ꝑncipium ꝑmitus/et ꝑncipaliter intendendum ꝑm cuius exigentiam debent alie circumstantie mode/rari vt tertio sciat quid sit illud quod studꝫ quarto tempus. quinto locũ. sexto cuꝫ quibus et ad quos suum applicare studiũ licꝫ decꝫ ꝛ expedit. Alioqui si desit moderatrix discretio/ponderans istas circunstantias non institutio sed destitutio non instructõ sed destructio subsequũtur Et qꝛ paucorũ valde est ꝑfecta discretio ꝓpria datur in religionibus aliena per obedientie votum qd̃ qui deserit nec obseruat satagens ꝓpria voluntate que sibi nulla debet esse regere se/nihil mirabile si currens incurrit et offendit Scitum est quid Bernardus dicit de talibus q̃ nullum machinamentuꝫ efficatius habet demon ad seducenduꝫ q̃ꝫ si modum in feruore bono faciat p̃tergredi Deniq; de tali dicit Climacus Qui sibi dux esse vult spreto duce ꝓprio q̃ non iam indiget demone temptante quia factus est sibi demon. Regulet igitur obedientia studium eius qui obedientiam professus est.

¶ Postremo frater rogo te/rogo et illos q̃bus h̃ pauculũ cõicare decreuerꝫ vt aꝑtꝫ interioribꝫ oculis retorq̃ant illos ad priores collocutiões/et acriter dijudicẽt si frequenter plus inuenerint ea q̃ mihi cõtingere fateri nõ erubesco Et vt interim sileamus detractiones iras zelũ murmurationes amaras q̃lia nemo nescit esse criminalia/ꝑpendant fabulationes ineptas faciliter immisceri cachinnos scurrales nugas rumoruꝫ volatiliũ sensim effluere/q̃d q̃ surrepũt mẽdacia ꝛ celãda pãdunt̃ temeraria fiũt in absentes iudicia cum silibꝫ incõmodis interq̃ volat interim tꝑs irreꝑabile Et aĩm⁹ q̃ se talibꝫ nisus ẽ oblectare remanet inanis sterilis vanus tristis ꝛ ad seriosa necessaria q̃ꝫ lãguidior ꝛ ineptior sibiq; displicẽs g̃uis ꝛ penitẽs Magnuꝫ ẽ crede mihi magnum ꝛ ꝑciosum ocij talẽtum q̃ q̃ vtit̃ mltiplicato fenore manipl'os iusticie cũ exultatione reportabit/q̃ ꝟo male ꝛ inerter illd̃ dissipauerit. dispdet illũ de⁹ ẽt ĩ h̃ secl'o. Sũma eniꝫ malicia est ocium iners. ait Bernardus.

spem et caritatem in eterna. Et videamus tamdiu in speculo ⁊ enigmate q̃usq; veniat dies illa q̃ sponsus pascit ⁊ cubat in meridie claritatis eterue. qñ videbim⁹ cũ facie ad faciẽ sicuti est. et sil'es ei erimus.

¶ Consideratio nona.

¶ Cõsideret nono q̃ in illa die p̃mi spãlis examinis nr̃i. et in die etiã examinis secundi seu nouissimi ⁊ general' nõ interrogabimur q̃tũ fuerit intellectus nr̃ acutus ⁊ eruditus. sed q̃lis fuerit affectus nr̃ ad dñz deum nr̃m. hoc ẽ q̃ simplex/ q̃ rectus/ q̃ pi⁹/ humilis et deuotus/ q̃ q̃ spontaneus et fidelis in dei seruitio. ꝑm eam vocatiõem q̃ vocat⁹ fuerit diuinitus. Hoc diligẽter pẽsabat q̃ dicebat Omnis cõsũmatiõis vidi finẽ. latũ mãdatũ tuũ nimis. Qd̃ quidem mandatũ certissime est caritas non cognoscendi vanitas

¶ Decima consideratio

¶ Cõsideret decimo ip̃e religiosus ex p̃missis. ex q̃ omne studiũ suũ resolui dz in affectũ vt nihil studeat/ nihil legat/ nihil cãtet/ nihil mediteť/ qd̃ nõ ĩmediate aut mediate ordineť ad inflãmatiõem affect⁹. qm̃ ĩ hac inflãmatiõe cõsistit sup̃mus apex theologie mistice. tradite ꝑ dionisiũ ac reuelate sibi ⁊ alijs ꝑ sp̃m sctm̃. sed neq; fugabunť fãtasmata ꝑ studiũ. sed ꝑ desideriũ/ ꝑ affectũ scz nõ intellectũ. qm̃ necesse est intelligẽtez fantasmata speculari.

¶ Undecima consideratio

E ¶ Consideret etiã vndecimo q̃ hec inflãmatio affectus nõ expectãda est ab homĩe. Propterea nõ suspiret ad hũc vel illum doctorẽ p̃sertim viatorẽ vt dicat felix essem ex cõuictu talis vni⁹ Suggestiões hmõi sepe sunt diabolice/ inducentes mentis ⁊ nõ nũq̃z etiaz corporis inquietudinẽ. Scio ꝑ experiẽtiam de quodaz ꝓfesso qui prius ardẽtis studij in secl'o de ꝓgenie ne dñ illustri sz et regali ↄquerebať qualiter tẽpe suo nõ eẽt alter Hieronymus/ quẽ posset adire/ vt sic perueniret ex sua eruditione ad scientie ꝑfectionẽ/ q̃si scz nõ esset tẽpe suo doctor. etiam in ianuis/ qui sufficeret docere eũ. q̃si ẽt religionẽ intrasset nõ ad lamentũ sed ad documẽtũ. Recolo tristis q̃ dũ ego pia solicitudine dicerem me timere talẽ sciendi ardorẽ nõ fore ab instinctu bono. sed malo. rñdit ille indignabũdus mihi q̃ voluit et recessie Et o pijssime ⁊ terribilissime in cõcilijs sup̃ filios hoĩm dñe deus meus quo recessit quo abijt Utiq; heu paulo p⁹ factus est apostata sub specie q̃si artioris religionis. ĩmo tandẽ absq; omni verecũdie velo totũ religionis omnis habitũ abiecit Misereať sui ĩmo et mei ac oĩm nr̃m deus Hmõi etenĩ par vel etiã maius ꝑiculum seclusa dei pietate imminere põt ceruicibus nostris. nisi a curiositate ⁊ vanitate sciendi plura q̃ oporteat caueamus. Sit hoc ĩductum nõ ad cuius q̃ cõtumeliam seu imꝓperiũ ꝓpitius sit mihi deus. sed oĩb⁹ nobis ad cautelã ⁊ in exemplũ. vt nõ q̃ram⁹ plus sape q̃ oporteat/ sape cum sobrietate Et vt meminerimus illud ps̃. Dñe non est exaltatum cor meum ⁊c̃. ¶ Nota quõ paucis tangit execrabile factũ. f. Ja. de borbonio qui sub p̃textu ꝑfectionis ordinem celestinoꝝ reliq̃t et ad frẽs mĩores de obseruãtia trã sijt et paulo post miserabiliter apostatauit ad seculũ rediens et vxorem accipiens ꝓpter qd̃ crudeliter a ꝑntib⁹ vxoris quã deceperat cũ roma rediret interfectus est tp̃e Martini pape.

¶ Duodecima consideratio.

¶ Cõsideret. xij. ⁊ postremo iuxta p̃missa qualis exercitio sibi ante omnia tenẽda sit prima Et ĩueniet ꝓculdubio q̃ nihil sit p̃mum/ nihil sic p̃ncipaliter incũbit sic̃ hoc vnicũ vt scz seruitiũ dei adimpleat. Seruitium dei quippe ꝑsepe in regulis mõachoruz noĩatur ecciasticũ officiũ Deinde siq̃d tp̃is in residuo fuerit ordineť hoc ad vacãdũ q̃tũ obĩa admiserit sibijp̃i/ post necessitates corꝑis que multe sunt. Hoc documẽtũ breui versiculo quidã cõplexus est dicẽs Fac opus iniunctũ/ deinde vacato tibi Cõsulo tñ vt ista vacatio sit taliter practicata ĩ deuotionis ocio. vt nõ reddatur inepta ꝑ lacrimas. aut alia lesiua corꝑis vel mentis exercitia ad ea que in cantando legendo et ceteris hmõi p̃ncipalius et p̃ncipalissime ex sctã obedientia incũbunt// Dictũ sufficiat tantum de p̃ma parte.

F Veniamus nunc ad sex alias cõsiderationes scz de libris legẽdis seu frequẽtãdis ꝑ religiosum sedulo in seruitio seu diuino offitio occupatum.

Sequitur prima cõsideratio.

¶ Porro si pergat sedula curiositas aut vt mitius loquamur studiosa sedulitas

Decies repetita placebit. Allegauerim cõ modius grauius dignius et verius illd̃ de sapientia quã ille describit qui ait. Nõ habet amaritudinem cõuersatio illius nec tedium conuictus eius sed leticiam et gaudium Sicut quoq; ipa eadem sapiẽtia se collaudans dicit. Qui edunt me adhuc esuriunt. Et qui bibunt me adhuc sitient. qꝛ scꝫ in edendo saturitas est ne quid desit. et ĩ desiderio auiditas manet cõtinua ne fastidiũ sit Uñ etiam fruuntur inquit ꝓsa nec fastidiunt quo frui magis sitiunt. ¶ Hec ad satisfaciendũ scriptis caritatis vestre dicta licet satis cursorie sufficiant. ¶ Finit

Frater fratri. Gratia et pax.

¶ Ex verbis tuis iudicaberis notat xp̃us Et q̃ in verbo nõ offendit hic ꝑfect⁹ est vir Sed cũ linguam hoĩm/nemo domare p̃t. quid cõsultius q̃ꝫ tenere silentiuꝫ/mihi qd̃ necessitas vel pia cogit vtilitas rumpere. Est sup̃ hac re fructuosum de silentio capitulũ in summa de viciis ꝑte vltima relegat̃ Hoc ideo frater p̃miseri qꝛ vix euenit mihi inire cũ aliquo colloquiũ. qui peniteat me aliquorũ Et q̃d ꝓfecerim alteri sum ignorans q̃d autem obfuerim mihi recognosco ꝓpterea conor indies dño ꝓpitio mecũ morari. Et si dandum est consilium malo per scedulam q̃ꝫ ꝑ linguam respondere Uideor eni mihi responsionẽ securiorẽ ꝑ h̃ dare

¶ Ceterum super mõ studendi/multi multa scripsere. Summa de ꝟtutibus tractiue de prudentia colligit vtiles doctrinas Notantur insuper aliqua pro theologie mistice que stat in affectibus acquisitione. ꝑticulares industrie duodecim ꝑte scd̃a. ꝑncipali de theologia mistica que nũc penes vos habetur. Tanguntur subinde nõnulla in tractatu de laude scriptorũ/vbi fit mẽtio de dicto beati Bernardi q̃ querc⁹ et fagus docuerunt eum. Habetnr a Seneca specialis super modo studendi epistola. Dicit inter cetera q̃ fastidientis stomachi est multa degustare/et q̃ peregrini habent hospicia multa/sed paucas amicicias. sic semper ingerentes animum grauant non nutriunt/quia nec ruminando conterunt/nec digerunt meditando Scripsit deniq; venerabilis Hugo didascalicon. i. mgr̃m docentem discipulũ. ¶ Nunc aliqua q̃ religiosum respiciunt cursim et punctatim vt occurrunt annotabo iiuxta circũstantias a philosophis et theologis positas Recogitetur ꝑmo quis sit ille qui studet in ꝓfessione et statu in ingenio et etate. Recogitet ipse cur studet. i. quo fine. Nam finis ẽ in moralibus ꝑmium/quasi ꝑncipium ꝑmitus/et ꝑncipaliter intendendum ꝑm cuius exigentiam debent alie circumstantie mode/rari vt tertio sciat quid sit illud quod studꝫ quarto tempus. quinto locũ. sexto cuꝫ quibus et ad quos suum applicare studiũ licꝫ decꝫ ꝛ expedit. Alioqui si desit moderatrix discretio/ponderans istas circunstantias non institutio sed destitutio non instructõ sed destructio subsequũtur Et qꝛ paucorũ valde est ꝑfecta discretio ꝓpria datur in religionibus aliena per obedientie votum qd̃ qui deserit nec obseruat satagens ꝓpria voluntate que sibi nulla debet esse regere se/nihil mirabile si currens incurrit et offendit Scitum est quid Bernardus dicit de talibus q̃ nullum machinamentuꝫ efficatius habet demon ad seducenduꝫ q̃ꝫ si modum in feruore bono faciat p̃tergredi Deniq; de tali dicit Climacus Qui sibi dux esse vult spreto duce ꝓprio q̃ non iam indiget demone temptante quia factus est sibi demon. Regulet igitur obedientia studium eius qui obedientiam professus est.

¶ Postremo frater rogo te/rogo et illos q̃bus h̃ pauculũ cõicare decreuerꝫ vt aꝑtꝫ interioribꝫ oculis retorq̃ant illos ad priores collocutiões/et acriter dijudicẽt si frequenter plus inuenerint ea q̃ mihi cõtingere fateri nõ erubesco Et vt interim sileamus detractiones iras zelũ murmurationes amaras q̃lia nemo nescit esse criminalia/ꝑpendant fabulationes ineptas faciliter immisceri cachinnos scurrales nugas rumoruꝫ volatiliũ sensim effluere/q̃d q̃ surrepũt mẽdacia ꝛ celãda pãdunt̃ temeraria fiũt in absentes iudicia cum silibꝫ incõmodis interq̃ volat interim tꝑs irrepabile Et aĩm⁹ q̃ se talibꝫ nisus ẽ oblectare remanet inanis sterilis vanus tristis ꝛ ad seriosa necessaria q̃ꝫ lãguidior ꝛ ineptior sibiq; displicẽs g̃uis ꝛ penitẽs Magnuꝫ ẽ crede mihi magnum ꝛ p̃ciosum ocij talẽtum q̃ q̃ vtit̃ mltiplicato fenore manipl'os iusticie cũ exultatione reportabit/q̃ ꝟo male ꝛ inerter illd̃ dissipauerit. dispdet illũ de⁹ ẽt ĩ h̃ secl'o. Sũma eniꝫ malicia est ocium iners. ait Bernardus.

Et desideria occidunt pigrum/desideria ī tellige non ea sola que palam improba sūt et scelerata. sed que specie boni se velant et palliant. vt sunt desideria edificationis et correctionis alioꝝ. sciendi quoq; plurima ad expulsionem tenebrarum intellectus. sz euenit ꝓfecto deterior obscuritas ex curiositate quā qui sequitur ponitur in numero talium quales loquitur apl'us verbosas curiosas semper discentes et nunq̄ ad scientiam veritatis venientes sunt cribro in aq̄m merso simillime. sunt vas plenum rimarū qd̄ hac illac effluit/nec sapientiam continebit/maxime dum nō obſuant illud vulgati autoris. Tabulis sup̄ma notato. Bñ vale frater carissime ¶ Scriptum hoc mane mercurij Lugduni breuiori prorsus spacio tempoꝝ q̄ icio sit ad vos et redicio vtinam fructuosiori/scio q̄ mihi min⁹ ē molestuz. Tu quoq; fac simile/si tempus postulat aut res. ꝛc̄.

¶ Johannes cancellarius ꝑisiensis

K ¶ Admonitio quedam breuis et necessaria. quō caute legendi sunt quorundam libri ꝓpter errores occultos venerabilis magistri Johan. de Gerson.

¶ Prohemium

Quia vnum est necessarium optimum et eternū sufficere debet q̄renti bonas margaritas vt tandem inueniat vnā/ꝛ venditꝫ oībus compet eam. Hec me cōsideratio permouit sepius facere orōem in mari ꝛ ī aq̄s multis sacre scripture nominatim hodie p̄ma octobris anni. M.cccc.xxv. dū ꝑscrutatus scripta. Hubertini /relegēdo q̄d super illud canticū Simeonis Nūc dimittꝫ seruū tuū dñe/notauerit/apparuit mihi sic̄ et alias aspectu ꝑfunctorio/grande nimis et ꝓfundū q̄ddam super meditatione Jesu xp̄i ꝛ pacis sue misterio. Et dū magꝫ ꝛ magis introrsus aspexi/singulaq; notaui manifestarūt se vulpes ꝑuule/q̄ demoliuntur vineas maxime dū vinea floruit ¶ Fuer̄t tp̄e Hubertini illius hereses aliq̄ radicē accipiētes ab abbate Joachim/et cōsequenter pullulātes in spuria vitulamina diuersoꝝ erroꝝ/etiam ꝓchdolor vsq; ad tp̄a nostra. Vnus error et p̄ncipalis fuit de suscitatione ꝛ publicatiōe euangelij eterni Fingens q̄ sicut pater habuerat suam legē tp̄e Moysi et legis scripte/ Filius vero tēp̄e legis gratie ꝛ euāgelice. Ita spūssanctus legem inspirarz cōsummatam sub pauptatꝫ legis euāgelice. sicut exp̄sse notare videtur dictus Hubertinus expositione dicti cāntici Nūc dimittis ꝛc̄. ¶ Fuit alter error de lege vel spū libertatꝫ sub q̄ begardi ꝛ begarde nefanda ꝛ abominabilia ꝑpetrarūt facinora. Ponit error iste q̄ aīa ꝑfecta reducta cta in deū/ꝑdit suū velle. ita q̄ nihil hz velle vel nolle/nisi velle diuinū/ quale habuit ab eterno ī esse ideale diuino Quo adiecto dicūt se cōsequēter posse agere quicq̄d carnalis affectio deposcit sine peccato vel crimine cū non habeant velle et nolle Diuersificatur aūt modus iste q̄m sufficit aliquibus vt sub deo solo suā totaliter vel tl'r abnegent volūtatem In q̄ abnegatione dicūt summā cōsistere ꝑfectiōez ¶ Sunt alij rudiores idiote et simplices q̄ seducti ꝑ astutos faciūt hāc subnegatiōem ꝓprie volūtatis ꝑ modū ꝓfessionis ꝛ obedientie in manibꝫ suis. Qua facta ꝓmittunt astuti tales et ꝑuersi q̄ amplius peccare neq̄unt/sub q̄ p̄textu ꝑpetrant innumerabiles nec referēdas abominationes. ¶ Fuit alter error q̄ hō ꝑfectus nullā curam debet habere de rebus humanis quōcunq; vadant/ īmo nec de seip̄o si damnet̄ vel saluet̄ sed in omnibꝫ et singulis diuinam expectare volūtatē dz/ et in illa cōplacere siue saluet siue damnet. Quia etiā q̄cq̄d velit volūtas dei. fiet. Habet error iste ramos plurimos pullulantes ex dictis apl'i. Augustini et sil'iū male intelligētes sup̄ p̄destinatione dei ꝛ sue ꝓuidentie infallibili infirmitate. de q̄bus nō ē hic scribendū ꝑ singula. ¶ Suffecerit igitur ad p̄sens cōmonuisse lectorem p̄dicti Hubertini sicut et alioꝝ extranea tradentium sub specie subtilitatis vel excellentis dog̃tꝫ q̄ omnia regulet ꝛ examinet iuxta veritatē euāgelicam. et doctores cōiter aꝓbatos. alioquin nouerit se ꝑiculis maximis erroꝝ et heresum ꝓximum fore ¶ Deniq; nuper sup̄ hac re compositum est opusculū de examinatione doctrinarum. et aliud sup̄ doctrina Raymūdi lulli Et qui de singul' erroribus cum originibus suis particulares vellet facere tractatus nusq̄ finis Scripta sunt insnper dudum aliqua sup̄ libro q̄ dicitur Climacus de triginta gradibꝫ ꝑfectionis cuius radix est error stoicoꝝ ponētium virtutes esse īsensibilitates. s. ad nihil

passionabiliter affici/ ꝯtra illud apl'i tam generaliter expertũ Sentio aliã legem in mẽbris meis ꝛc. vnde etiã reperiunt ĩ doctoribꝫ theologie qui subtiles ⁊ pfundi nominati sunt quedã positões min⁹ sobrie vt q̃ de⁹ vult ⁊ facit nos peccare. Q, in ordine ad deuz omnia necessario veniũt/ ⁊ ita necessario peccam⁹. Q, diuina voluntas pri⁹ vult res esse q̃z su⁹ intellectus indicat eas fore. Q, in eodẽ instanti temporis. licet nõ nature duo ꝯtradictoria simul possunt stare. Q, multa sũt eterna p̃ter deum Q, quicq̃d intellect⁹ cognoscit vniuersaliter vel abstractiue vl' precisiue/ habz correspondentiã talẽ in re/ sicut in deo dũ p̃scindit intellect⁹ sapientiam a bonitate. ⁊ ita de reliquis quoꝝ plura damnãda articuli parisiẽses ordinauerũt.

¶ Finit

Tractatus de distinctione veraꝝ visionũ a falsis magistri Johannis de gersonno Cancellarij parisiẽs.

Vper vnã

2 Dex lectionibꝫ meis/ supũ esu carniuz apud ipsos carthusienses recensui eisdẽq̃z trãsmisi. Nũc aliã quandã sil'r recẽsens/ tibi germane frater mitto. Dec lectio generali quodaz tropo aperit quẽadmodũ numisma veꝝ diuine reuelatõis/ a falsato denario dyabolice illusionis secerni pt. ne fallat nos angel⁹ sathane p trãsfigurationẽ sui in angelũ lucis. sz pbem⁹ spũs si ex deo sũt. ⁊ qd̃ bonuz est obediẽtes apl'o teneam⁹. Dec doctrina et si cuilibet xpiano vtilis est/ viris tñ religioni ꝯtemplatõi dedicatis/ qualẽ te pr̃ celestis elegit/ saluberrima imo necessaria iudicat. Bñ vale frater cordis mei/ in eo q̃ te iugiter custodiat ⁊ in q̃ bñ valere pr̃es ⁊ fratres tuos celestinos vehemẽter exopto. cõmendãs me orõibꝫ eoꝝ. atq̃z ea q̃ tibi deputo volẽs esse ipis cõmunia/ vtinaz et vtilia fiãt. Dec aũt lectio sic habet.

f Fuit Johãnes baptisans ĩ deserto. In hac pticula cõmẽdatio Jobis p̃cursoris ex tribus oñdit/ ex fama p nomẽ exp̃ssa. ibi. Fuit id hãnes. glosa. gr̃a dei. A gr̃a incipit. nc nominari solẽt nisi famosi Secdo ex sua opatione ꝓfuosa qz dicit baptisãs. Tercio ex loci ꝯgruẽtia. in deserto ¶ Circa nomẽ videre est ip̃m reuelatũ fuisse celit⁹ p̃m historiã Luc. i. scriptã. Et nõ est hec mediocris laus hr̃e nomẽ qd̃ p angelũ. ⁊ talẽ angeluz q̃lis est gabriel/ os dñi/ noiauit. Cõcludit nãq̃z mirabil' vite pfectio futura/ ex p̃nuncia seu p̃saga miraculosi noꝫ assignatõe. alioquin frustra fieret in nomĩe miraculi opatio/ si nõ in re ipa aliq̃d magnificũ sup̃ q̃z naturã excelsũ designaret ¶ Sz insurget statim curiosus inuestigator. ⁊ q̃ret q̃ pacto scit hãc p̃nunciatõez noꝫ istl⁹ fuisse angelicã pl⁹ q̃z illusionẽ dyabolicã. Etenim angel⁹ sathane p̃m apl'm trãsfigurat se nõnũq̃z ĩ angelũ lucis. Jsta est dubitatio q̃ in nouissima lectõe est tacta/ ⁊ dilata ad tps alteꝝ/ q̃ petit artẽ discernẽdi reuelationes angelicas/ ab illusionibꝫ demoniacis ¶ Quocirca dicam⁹ ĩ p̃mis sic ꝓ religionis assignatio/ p sophisticas ⁊ fallaces hereticoꝝ argumẽtatões impugnat. sic permendaces angelos miraculoꝝ veroꝝ. sanctaꝝq̃z reuelationũ autoritas/ factis q̃bus dã sophisticis ⁊ magoꝝ p̃stigijs q̃rit infringi. ß dicit Petr⁹ apud clemẽtẽ ĩ itinerario suo. Cur ita: q̃ten⁹ p ß abducant hoies a spũalis veritatis cognitõe q̃ p miraculorũ aut reuelationũ media tradita ẽ/ qñ ad falsitatẽ sil'ia vident introduci ¶ Dicam⁹ p̃terea qñ nõ est humanit⁹ regula general' vl' ars dabil'/ ad discernẽdũ semp ⁊ infallibiliter/ q̃ ꝓe sũt ⁊ q̃ false aut illusorie reuelationes. Tũc em̃ nõ haberet solũ fides d̃ nostris ꝓphetijs/ ⁊ ꝯsequẽter de tota religione/ sz esset euidẽtie certitudo. Nã q̃ sciret euidẽter aliq̃d esse a deo vl' ei⁹ angelo reuelatũ/ sciret pfecto aliter q̃z p solã fidez illud esset veꝝ. Quẽadmodũ si q̃s haberz scientiã clarã de dissolutõe fallaciaꝝ ⁊ argumẽtationũ ꝯtra veritatẽ fidei peccãtiũ eandẽq̃z impugnantiũ. haberet vtiq̃z noticiã nõ tm̃ certã ex fide/ sz ex demõstratõne de fidei articulis euidẽter. Cõstat igit nõ esse querẽdũ a catholico vt sibi fiat elucidatio p̃spicua ⁊ euidẽs de p̃nunciatõe huius noꝫ Johes facta zacharie/ q̃liter pbabiliter sciet esse reuelatio angelica De ß ei fides est ⁊ nõ sciẽtia. Et sic nõ oim est fides p̃m apl'm/ sz est donũ dei/ sic nõ oẽs verã a

falsa reuelatõne secernũt. sz aut verã sper-
nunt/ z falsã amplectunt. vel sacrilega im
pietate z incredulitate/ talia negant repro
D bãt z ꝓtemnũt ¶ Nihilomin⁹ alia est que
stio q̃liter p̃suppositis eis q̃ fidei sũt/ cogno
scere nos fideles poterim⁹/ z fm doctrinã
Johãnis ꝓbare spũs si ex deo sũt ne falla
mur. Et ĩ hãc q̃stionẽ sciẽs incidi ꝓpter il
lusiones plurimas q̃s nr̃o tpe cognoui cõ
tigisse. Et etiã in ꝗ senio seculi. In hac ho
ra nouissima/ in p̃cursione antixp̃i/ mũd⁹
tanq̃ senex delir⁹/ fantasias pl'es z illusio
nes somnijs similes pati habz. z multi di
cent. ego sũ xp̃s/ z recedẽtes a veritate cõ/
uersi ad fabulas seducẽt multos. De multis
iã audiui/ q̃ q̃libet sibi reuelatũ esse ꝑ cer
to iã habebat/ q̃ erat futur⁹ papa. Inter
q̃s quidã bñ lr̃atus z famosus/ ꝗ etiã ꝓpa
manu ĩ scriptis q̃ legi reliqt/ z argumẽtis
ꝓiecturisq̃ plurimis asserere conatus est.
De alio sil'r lr̃ato/ ꝑ relationẽ accepi. ꝓmo
p̃suasũ esse sibi q̃ foret papa. dehinc anti/
xp̃s saltẽ p̃cursor antixp̃i. nouissime vt se/
ip̃m perimeret instigat⁹ est vehemẽter/ ne
videret tm̃ afferre nocumẽtũ ꝓpl'o xp̃iano
Tãdẽ ꝯo miserãte ad saniorẽ mẽtẽ ꝓuer⁹
ista de se scripsit ad eruditionẽ z cautelaz
alioꝝ. Porro de alijs multis in religione z
austeritate vite ꝓstitutis. incredibilia fere
sũt ea q̃ idoneis testibꝫ referẽtibꝫ agnoui.
¶ Si veniat igit aliq̃s q̃ se reuelationem
habuisse ꝓtendat quẽadmodũ zacharias
z alij ꝓphetaꝝ cognoscunt ex historia sa/
cra recepisse/ q̃d agem⁹/ q̃ pacto nos habe
bimus. Si statim negem⁹ oia/ vel irridea
mus/ vl' inculpem⁹ videbimur infirmare
autoritatẽ diuine reuelatõis q̃ nũc vt oliz
potẽs est. neq̃ em̃ man⁹ ei⁹ abbreuiata est
vt reuelare nõ possit. Scandalisabim⁹ p̃
terea simplices dicẽtes q̃ ita de nostris re
uelatõibꝫ z ꝓphetijs poterũt esse calũnie/
z censendo erũt fantasie vel illusiones Te
nebim⁹ ergo mediũ. z fm apl'i Johannis
documentũ. Nõ credem⁹ omni spiritui/ sz
ꝓbabimus spũs si ex deo sint/ z obediẽtes
apl'o q̃d bonũ est teneamus. Erim⁹ sic nu
mularij seu campsores spũales/ ad soler/
ter z acute examinandũ numisma p̃ciosũ
z extraneũ diuĩe reuelatõis/ ne forte demo
nes q̃ monetã q̃libet diuinã/ z bonã q̃m
libet falsare satagũt/ subintroducãt ꝑ va
moneta z legitima falsatã z reprobã. esz ꝗ
in detrimentũ nõ mediocre ecclʼiastici fisci
vel erarij/ seu thesauri imperialis dei. Et
tanto ampli⁹ q̃ro moneta p̃ciosior est z ra
rior/ quẽadmodũ sunt act⁹ virtutũ heroi
caꝝ/ atq̃ supnaturaliũ visitationũ. Tan/
to igit vigilantior adhibẽda est ad discer/
nendũ cautela/ quãto esz iactura damno
sior. ¶ Et q̃m̃ similitudo hec sat⁹ idonea
est ad id palpabilius ostendẽdũ q̃d intẽdi
mus/ psequamur cã dicẽtes. Primũ. q̃ ex
aminator hui⁹ monete spũalis/ debet esse
theolog⁹/ arte pariter/ vsuq̃ peritus. non
q̃les sũt q̃ semp addiscẽtes nunq̃ ad sciẽ/
tiã veritatis pueniũt. q̃les garrulosi/ ꝗbo
si/ pterui/ ꝓtẽtiosi. moribꝫ denicq̃ pessimis
dediti/ z plus ad epulas vanaq̃ gustu di/
scernẽdũ/ q̃z act⁹ suos dijudicandũ indu/
strũ z seduli/ quibꝫ omnis sermo de religio/
ne fabula est siue onus. postremo quicq̃d
lingua magniloqua oñdit/ vita q̃ mentiri
nescit ꝓtradicit z blasphemat. Aput tales
numularios noua q̃libet moneta diuine
reuelatõis sic incognita est z barbarea. vt
cõfestim ad se deductã. cũ grandi cachin/
no z indignatione reijciãt irrideãt z accu/
sent. Alij sunt/ nec nego/ q̃ ex aduerso ĩ op
positũ ruunt viciũ/ q̃ supsticiosa etiã z va
na z illusoria delirꝫ hoiz facta z somnia
necnõ egrotantiũ z melancolicoꝝ porten/
tuosas cogitatões/ reuelationibꝫ ascribũt
Istis leue cor nimis ad credendum/ alijs
nimiũ intractabile z asperuz esse videns/
scio certissimũ esse q̃ aput Rasonẽ scribit
medio tutissim⁹ ibis ¶ Est autẽ moneta
ista spũalis reuelatõis tanq̃ aurea/ in q̃n/
q̃ principaliter examinãda. s. in pondere.
in flexibilitate/ in durabilitate/ in ꝓfigura
tione/ z in colore. Et ꝗ fm quinq̃ ꝗtutes
ex quibꝫ sumit argumẽtũ monete spũalis
legitime. Humilitas dat pond⁹. discretõ
flexibilitatẽ. patiẽtia durabilitatẽ. veritas
ꝓfigurationẽ. charitas dat colorem. Has
quinq̃ ꝗtutes legim⁹ Mariã habuisse in
angelica reuelatõe sibi facta. sil'r in zacha
ria z elisabeth cõcludunt extitiste ex serie
euãgelij Luce. dũ Johãnis nomẽ fuit re/
uelatum.

Iacq̃ quo ad primã ꝓditionez
si cognoueris aliquẽ q̃ ꝑ sup/
bam curiositatem z vanã lau/
dem atq̃ p̃sumptionẽ sanctita
tis/ cupid⁹ sit habere reuelatões insolitas
q̃ se dignũ istis reputet/ qui in talibꝫ de se
narrandis gloriabund⁹ delectet. scito q̃m̃

illudi meret. Neq; magnipendas si aliq̃m habuisse reuelationē iactāter affirmet: de est em̄ pond⁹ humilitatis. Preterea d̄ sanctis patrib⁹ habem⁹ narratōes plurimas sup̄ tanta humilitatis obseruatōe cōpositas. Cuidam ex patrib⁹ demon apparuit trāsfigurat⁹ nō solū in angelū lucis/sed in xp̄m dixit se ad h̄ venisse in mundū/vt ab h̄ patre videret ⁊ adoraret. Cogitabūdus aliq̄diu māsit sanct⁹ ille pater/instar marie virginis/⁊ cogitās qualis esset ista salutatio. Dicebat intra se. Nunq̄d nō adoro quotidie xp̄m. q̄d sibi vult talis apparitio. Et ad humilitatē ilico ꝯfugiens ait ad demonez. Uide ad quē mitteris. Non em̄ dignus sum hic videre xp̄m. Quo dicto tam humili demon ꝯfusus ⁊ pudibūdus abscessit. Ali⁹ pater clausit oculos in re simili. Nolo inquit videre xp̄m in terris illū in celis videre ꝯtentabor. Et beatus Martin⁹ ex sup̄bo demonis ornatu/falsitatem loquele dyabolice/q̄ se xp̄m dicebat agnouit. ¶ Est igit̄ hominib⁹ saluberrimum consiliū ꝯtra tales demonū illusiones pōdus humilitatis obseruare. se reputare ītellectu pariter ⁊ affectu indignissimum/qui sup̄ alios homines reuelationem accipiat. qui pre alijs a deo mirabiliter visitet. Et si que talia p̄ter solitū euenire circa eum ꝯtigerit reijciat a se cū sancto humili verecundoq; pudore. Deputet talia vl' lesioni ꝓprie fantasie/⁊ se habere aliqd̄ simile freneticis ⁊ maniacis aut melācolicis reformidet Uel caueat ne propter enormitatē p̄cedentiū peccatoꝝ/datus sit in reprobum sensum vt talib⁹ illusionib⁹ seducat. Si talia sint dyaboli machinamenta seu tentamenta ex humilitate huiusmodi euanescēt. Aut si velit de⁹ q̄ ī his tolerandis exerceat/nō nocebūt Si vero sit diuina reuelatio non ficta/humilitas pie renitens/magis p̄parabit locū ad ipsius susceptionem ⁊ audire merebit/amice ascende superi⁹. quāto ī loco plus infimo recūbere conabit Habes in exodo/quotiens Moyses a se repulit diuinā iussionez dū ad pharaonez mitteret. Obsecro inq̄t dn̄e mitte quē missurus es ⁊c. Et hieremias clamat A a a dn̄e deus. ecce nescio loq̄ q̄ puer ego sum. Et Johes baptista non audet sanctū verticē xp̄i tangere. s̄z eū a se repulit dicens. Ego a te debeo baptisari. Et apl's paul⁹ se primū inter peccatores deputat/qui nec dign⁹ sū inq̄t vocari apostol⁹. ¶ Et si quis obiecerit q̄ apl's suas reuelatōes iactanter aperuit atq; diuulgauit. Respondēt sancti doctores int̄ q̄s Chris. sub hac sentētia. Aliud est inq̄unt ex quadā necessitate vel habendi ꝯsilij. vel ad vtilitatē audientiū/secretas gr̄as suas aut v̄tutes suas prodere seu manifestare aliud sine quauis sua aut alioꝝ vtilitate talia p̄ inanē gloriā ventilare. Uñ maria virgo que ꝯseruabat om̄ia verba hec cōferens in corde suo. postmodū apl'is p̄sertiz Luce sacra misteria sibi soli credita disseruit. nō ad iactantiā/q̄ nō tantū tardass; cū viciū om̄e p̄ceps sit. s̄z ad ecclesie religionisq; edificationem. Quinetiā deuotus Bernard⁹ q̄ totiens iussit vt hō virtutes suas plus abscōdat etiā familiarissimis ⁊ deuotissimis/q̄ alij vicia sua occultare satagunt. pluries de suis donis ⁊ gratijs p̄ ꝯtemplationē adeptis palā nedū loqui s̄z scribere nō esse sup̄biā arbitrat⁹ est. Quo pacto sic: qm̄ h̄ agere cōpellebat nō vanitas s̄z charitas. ⁊ iā in humilitatis terra radicē v̄tutis. ne iactantie aura velleret alte demiserat. Hec charitas ⁊ edificatōis necessitas a p̄sumptōis suspitōne beatuz paulū absoluūt. q̄ ꝓpter subintroductos falsos apl'os/q̄ gl'iosos se monstrabāt/autoritatis sue pondus impulsus ē ꝓpalare quāq̄ pl'a sint in ei⁹ etiā laudatōne plena hūilitatis ⁊ recognitōis ꝓprie fragilitatis ⁊ ignorātie. An in corp̄e inq̄t vl' extra corpus nescio. de⁹ scit. Et iteꝝ. Fact⁹ sū insipiēs ⁊c. Est igit̄ nō quelibet manifestatio reuelatōis sibi facte arrogās vel superba/s̄z ea tantūmodo q̄ fit inaniter vane ⁊ absq; fructu edificatōis vl' ꝯcilij/s̄z fit ad exonerandū tumorē animi a vento iactātie q̄ plen⁹ est. Ad scalpendū deniq; prurientes aures astantiū curiosa hmōi narratōe vanitatū. Et si nō aliud afferret hec loquacitas incōmodū. abūde illud est/qd̄ magne rei ⁊ inapp̄ciabilis fit ꝯsumptio. dū. s. tp̄s inutiliter delabit. ¶ Quo circa nō paꝝ ad rē attinet si res de q̄ fert̄ esse reuelatio/sit vtilis ad mores. ad rēpublicam. ad diuini cult⁹ honorē vl' augmētū. aut si sit sup̄uacuis reb⁹ seu narratōib⁹ īmixta. Proinde in secularib⁹ historijs/⁊ actib⁹ humanis. sic reperire cōmune est/⁊ laudare se p̄t hō absq; culpa iactātie/dū sue defensionis vrget necessitas. Sic Tullius p̄orando ne

pellerek in exiliũ ꝓseruationẽ ciuitatis romane a se factã aliaqꝫ egregia opa sui ꝓsulat⁹ cõmemorauit. Sic africanus scipio triumphũ quẽ de cartagine subiugata reportarat in defensionis sue patrocinũ cõtra accusatores suos allegauit. ⁊ vtrolibꝫ absqꝫ imputatõe ad iactantiã. Refert denicqꝫ plurimũ si ꝗs nouicius sit ĩ exercitio virtutũ aut veteran⁹. qm̃ virt⁹ dũ incipit leuissimo flatu ꝓuellik. Inueterata ãt sua stabilitate nixa consistit. ¶ Habes ex his primi signi qualẽcuncꝫ delucidationes/ꝑ qd̃ diiudicari ꝑt spũale numisma vere reuelatõis a falsato denario dyabolice illusionis/qd̃ signũ est pond⁹ humilitat⁹. Et nõne ꝗ pond⁹/hec habuit reuelatio facta zacharie ⁊ Elisabeth sup Johãnis nominatione. Lege historiã ⁊ videbis q̃ vicini ⁊ cognati vocabant pueꝫ noĩe prĩs sui zachariam/qꝫ nõ garrula ⁊ vana curiositate sup noĩe pueri parẽtes vulgauerũt. Illaꝫ dicere sola extorsit necessitas dũ in circũcisione puer esset nomẽ acceptur⁹. Sꝫ ⁊ elisabeth sancto humili verecũdoqꝫ pudore ornata/occultabat se mẽsibꝫ sex. Et zacharias tãte humilitatis fuisse ꝓuincit/vt ad verbũ aspectũqꝫ angeli stupidus/⁊ gelido timore ꝓcussus/vix crediderit nuncianti. ¶ Addendũ tm̃ est qd̃ vult beatus Greg. dyal'. Humilitatẽ verã nõ esse ꝑtinacẽ/sꝫ obtpantẽ cũ tremore/quẽadmodũ de q̃dã libertino refert/q̃ rogabat ⁊ adiurabat renitens suscitare pueꝫ. Virtutis inq̃t pectus nõ esset si ꝗ charitas non vicisset. Et plane nõ iã hũilitas sꝫ supbũ d̃ sua estimatione est iudiciũ. si q̃s ꝑtendẽdo hũilitatẽ ꝓtemnat ꝑlatũ aliq̃d opis arduĩ ꝓcipiẽtes Neqꝫ em̃ ꝗ ageret/si nõ esset sapiẽs ĩ oculis suis. si nõ prudentie ꝓprie innitẽs potiusq̃ superioris sui iudicio sensui ⁊ arbitrio subiici parat⁹ existerꝫ. Vide ꝗ quẽadmodũ pusillanimitas ex supbia generetur.

¶ Addit ipe Greg. ꝑ regula q̃ miraculuꝫ ⁊ hũilitas duo sũt signa/q̃ ad manifestandã alicui⁹ sanctitatẽ sufficiũt Neqꝫ em̃ miracula ꝑ se valẽt/cũ a malis iusto dei iudicio ꝑmittuntur fieri ĩ edificationẽ ecclie. Deus q̃ diuio spiritu implek inq̃t greg. habet euidẽtissime signa sua. veritatẽ. s. et humilitatẽ. q̃ si vtraqꝫ in vnã mentẽ perfecte ꝓueniũt/liq̃t q̃ de ꝑsentia sancti spũs testimoniũ ferũt ¶ Quãqꝫ refert multũ si miraculũ fiat in attestatões fidei vere. aut ad sanctitat⁹ alicui⁹ manifestatões. Nã ⁊ mali ꝑmo mõ faciunt miracula vt scribit Math. vij. Qm̃ veritas a quocũqꝫ dicat a spũsancto est. nec eã vincit malicia. Sꝫ in approbatões sanctitat⁹ ꝓprie/mal' absqꝫ dei ꝓtradictõe publica ⁊ sufficiẽti/nl'o modo ꝓuenire ꝑt miraculoꝫ opatio. aliquin de⁹ esset fallax testis mẽdacij. Quare sicqꝫ signũ ꝓprie manus. i. potẽtie/a se solo factibile/appẽderet lr̃is falsis ꝑtense sanctitatis/nec reclamaret. Addik ꝗ nõ reclamaret/ꝑter antixp̃i miracula q̃ nõnulli ꝗa fore ꝓtendũt/ad ꝓbatões electoꝫ ⁊ reproboꝫ subuersionẽ. Licꝫ tm̃ antixp̃s minister miraculi mẽdacissim⁹ erit/⁊ in vita sceleratissim⁹. Sꝫ de⁹ ipi suisqꝫ miracul' ne crederek/ꝑ suas aliorũqꝫ ꝑnunciatões innumeras reclamauit atqꝫ ꝓtradixit. ꝑpter qd̃ inexcusabilis erit sibi credẽs.

Secundũ signũ in legitimo numismate spũali/est discretio q̃ dat flexibilitatẽ. Intelligo ꝑmptitudinẽ ad credendũ ꝓcilio/q̃ est humilitatis filia. Si videris aliquẽ exẽplo zacharie ⁊ elisabeth incedẽtẽ via regia ⁊ corde simplici in oĩbꝫ iustificatõnibꝫ dei q̃ nõ vult ambulare in magnis neqꝫ in mirabilibꝫ sup se. Sꝫ medio quodã tenore/regulas viuẽdi sequik a prĩbꝫ institutas nec trãsgredik fines q̃s prĩes sui posuerũt. d̃ tali noli credere leuiter/q̃ fallak ꝑ demonũ illusiones/quẽ ⁊ credere ꝓsilio/⁊ ĩ oĩbꝫ ceter⁹ moderamẽ discretõis obfuare ꝑspexeris. Atuero sũt alij/quibꝫ placet ꝓpria sentẽtia duci/⁊ ambulãt in adinuentõibꝫ suis. Ducit eos ꝑiculosissimus rector/aut veriusꝫ impellit ꝓpria opinio. ieiunꝫ sup modũ se macerant. protendũt vigilias. lacrimis plusq̃ oportet cerebꝫ turbãt ⁊ extenuãt. Et inter hec nullius credunt monitis. consilio neminis adquiescũt/vt tẽperati⁹ se habeãt Doctores ꝑterea ⁊ ĩ lege peritos audire seu consulere non curant. ⁊ consultos spernũt Mirum qꝫ magnũ iam aliquid esse persuaserũt sibiꝑ ꝑis. ⁊ q̃d eos agere conueniat plus om̃ibus sapere arbitrantur. De talibꝫ pronuncio qꝫ cito prolabuntur. in omnem demonum illusionem. cito impingunt ad lapidem offensionis. quia ceca precipitatione ⁊ nimia velocitate rapiuntur. Propterea quicquid de reuelationibus insolitis pronunciauerint habeto suspectũ. ¶ Pauci sũt mẽses

dũ eram Attrebati. audiui de quadã mu/
liere ꝓiugata ⁊ bñte liberos/ q̃ aliq̃ diu p
duos dies. nõnunq̃ p q̃ttuor ⁊ ampli⁹ ma
nebat absq̃ cibo. erat pinde multꝫ ãmira/
tioni. Feci vt loq̃rer cũ ea. examinaui eaz
multꝫ fmoniby. reperi hãc abstinẽtiã ñ so/
brietatẽ sed vanã supbãq̃ ptinaciã. Naz ⁊
post tale ieiuniũ dira fame excruciata/ in/
explebili voracitate comedebat. Nullã in
sup asserebat solidã cãm q̃re sic ageret/ nisi
q̃ se indignã dicebat q̃ pane vescerẽ. Fa/
tebat ꝑterea neq̃ a ꝓfessore suo/ neq̃ ab al
tero bñe hanc viuẽdi regulaz. Nã a dimi/
dio anno ⁊ ampli⁹/ nulli⁹ habuerat ꝓfesso
rũ vl' absolucionẽ vl' ꝓsiliũ. Expaui fate/
or ⁊ exhorrui. dissimulãs tũ cepi ostende/
re demõis hos eẽ laq̃os. ⁊ eaz piculo insa/
nie vicinã eẽ. Naz ⁊ erat vultu attonito. ⁊
color sil'is iamiã moriture videbat. Pete/
bam si sciret aliq̃s q̃z auctoritas fides et
prudẽtia maiorꝫ eẽnt ponderꝫ ⁊ reputati/
onis apud eã/ q̃z ꝓprie estimatõis iudiciũ
Rñdit ilico suspirabũda ⁊ gemẽs/ demissis
humi ocul'/ se miserã/ se peccatricẽ/ se indo
ctã plus oiby ⁊ insciã. Subintuli q̃rens si
vere ita de se sentiret. q̃ pacto sine cuius q̃z
alteri⁹ cõsilio/ tã insolitã ⁊ ab alijs sancti/
oriby ⁊ fortioriby nõ obseruatã abstinẽtiã
seq̃rek. Cepit nescio q̃s rñsionũ ambages
voluere: quia q̃z uis euadere nescire deerat
bũilitas: ⁊ possidebat mentẽ ei⁹ q̃dã arro/
gantia: que se victã erubescebat confiteri.
Tandẽ monui eã bona fide ⁊ sub attestati
one maximi discrimis sui/ ĩ ania ⁊ corpe:
vt fatuã desereret hanc ieiunãdi obstinati
onẽ: ⁊ absq̃ peritoz consilio nihil singula
re/ ⁊ abalijs inobseruatũ seq̃rek / maxie qz
viro suo displicebat. ⁊ peior erat edacitas
insaturabilis sequens. Non rñdit ad hec.
Plane discessi ⁊ q̃d postmodũ egerit igno
ro. ¶ Dec idcirco introduxi vt exemplo
ꝓspicuũ facerẽ q̃ntus est in q̃busdã discre/
tionis defect⁹/ q̃ nõ pmittit flecti ad credẽ
duz ꝓsilio. Nõ mirandũ si numisma qõ a
taliby fabricatũ est repudiat/ tanq̃z si ex fer
R ro sit nõ aureũ ¶ Qua in re saluberrimũ
est sapientꝫ ꝓsiliũ/ ne bõ sit sapiẽs in ocul'
suis: ⁊ ne innitat prudẽtie ꝓprie/ sed agat
oia cũ ꝓsilio. in et'nũ nõ peribit Hec suffi
cit q̃tidianis interrogatõiby fatigare prudẽ
tes/ sz fides ⁊ obedientia ꝑsteꝫ necẽ ẽ. alioq̃n
stult⁹ erit bõ hmõi put loq̃t sapiẽs/ q̃ ñ re
cipit ꝟba prudẽtie ieu ꝓsilij/ nisi ea dixeris
q̃ versant in corde suo. Est sane donũ nõ
mediocre spũsscti. ꝟ donuz ꝓsilij q̃ scz dari
possz: vl' bri vl' credi recte ꝓsiliũ. ¶ Ait ita
q̃z Johes climaci de gdiby ptingẽdi ad de
um: q̃ bõ arrogãs ⁊ seipm ducẽ sui ꝓstitu/
ens/ nõ indiget demõe tentãte. qz factus ẽ
sibijpi demõ. Estimo deniq̃z q̃ nũc maxi/
moz maloz cumul⁹/ quẽ in scismate pati
mur ⁊ expimur: ab hac indiscretiõis peste
pcesserit nulli⁹ acq̃escere ꝓsilio pmittentꝫ.
¶ De hac discretiõis ꝟtute tractat abun
de Cassian⁹ in collatiõiby patz. Tandez ĩ
psona magni illi⁹ Antonij ꝓcludit solam
hãc ꝟtutẽ esse q̃ impturbato calle deducit
ad regnũ: ⁊ ab insidijs ⁊ seductõiby demo/
nũ tutos reddit. Subiũgunt exẽpla q̃by
ꝟ astruit. Miserabiles ꝑterea erit⁹ illorũ
q̃by hec ꝟt⁹ defuit mẽorant. Itaq̃z ad par
exitiũ ꝟgũt abstinẽtia nimia et crapulosa
voracitas/ nisi q̃ irremediabilior est exces
sus ĩ abstinẽtia. Morbos ei affert incura
biles ex lesiõe cerebri: ⁊ rõis pturbatiõe: q̃
fit vt p maniã aut furiã vl' ceteras passiões
melãcolicas sic pfundant ⁊ intime radicã
tur fantasmata interi⁹ refuata in cerebro
q̃ esse reputant vere res extrinsec⁹ appẽtes
⁊ audire se putat hõ videre vl' tãgere quod
nll'o sensu exteriori pcipit. Inualescit aũt
hec passio vsq̃z ad hãc aliqñ insaniã/ vt iu/
dicet se hõ aliud eẽ q̃z est. Quẽadmodũ re/
pert⁹ est q̃ se murilegũ. ali⁹ q̃ se gallũ. ali⁹ q̃
se asinũ. ali⁹ q̃ se mortuũ reputaret. Unõ
fuerũt nõnulli doctoz q̃ hac egritudine p
cussum arbitrati sũt fuisse ipum nabucho
donosor/ vt brutũ aĩal eẽ se crederet: ⁊ non
veracit' indueret corp⁹ beluinũ. Pleni sũt
medicoz libri portẽtuosis hmõi appitio/
niby: ⁊ iudicioz corruptiõiby: ex lesiõe viri
um interioz nascẽtiby. De his ait hieronij
mus q̃ magꝫ indigẽt fomẽto hypocratis.
q̃z alio ꝓsilio. Multos taliũ vidi. multos
etiã examinaui: q̃z aliq̃ in plerisq̃ negocijs
sanissimã videbant bñe sniam. desipiebãt
tñ in certis casiby ⁊ rñsioniby/ vbi fantasie
sue lesio certi⁹ eminebat. ¶ Cetez q̃ pscru
tat acuti⁹ artiũ magicaz traditiões sacri/
legas ⁊ impias/ facillime noscit plũma ibi
dẽ obseruãda pponi/ sup ĩmoderatis ieiu
nijs ⁊ alijs nõ ad aliud q̃z ad sensus ⁊ rõis
pturbationẽ. q̃ fit vt etiã plerũq̃z taliby de
diti: cadant in insaniaz. ⁊ vult⁹ oculorũq̃z
horrorẽ terrificũ patiant ¶ Attñ ne quis ꝟ
ea q̃ dicta sunt/ ꝑtra iohez baptistã ⁊ eius

abstinentiã valeat retorq̃re. Hic aduertẽ/
dũ est diligent/q̃ hoĩm diuerse sũt gr̃e/tũ
ex naturali boĩtate cõplexiõis. tũ ex dono
illi⁹ q̃ diuidit singul' put vult. Quocirca
fieri p̃t q̃ absq̃ culpa ⁊ nota indiscretiõis
arripiat vn⁹ modũ viuẽdi austeriorẽ q̃ nõ
oĩb⁹ ꝓueniret. Exẽplũ hẽm⁹ in Iobe nr̃o
Fuit ille cõplexiõis optĩe natural'/⁊ armo
niã viriũ inferior ad superiores/q̃nta natu
ra lapsa patiebat pulcraz integrãq̃ posse/
dit. Q, si cui forsan sit ꝗ ambiguũ/sciat q̃
niã ꝟm scripturã dei ꝑfecta sũt opa. Sed
nõne Iobes nr̃ baptista a deo miraculo/
se ꝓduct⁹ est. Semẽ igit materiale ex quo
corp⁹ cõpaginãdũ erat nec duruz nimis/
nec rursus fluidũ abũdãti⁹ fuit/sz tl'e prior
sus q̃le disponere ⁊ mĩstrare talẽ ⁊ tãtũ de/
cebat artificẽ deũ. Dic aliquẽ defectũ mõ
struosuz incidisse/q̃d sed̃t. Iã nõ nature q̃
nõ opabat. sz deo miracl'ose causanti fuis/
set imputata tal' impfectio qõ dicere nefas
est. Ex ꝗ ampli⁹ liq̃t q̃ iobis cõplexio nõ
melãcolica sz sanguiea fuit. ⁊ q̃ i sua cõce/
ptiõe ⁊ ãnũciatiõe ꝓstellatõnib⁹ celi neq̃q̃
subdebat. Fefellerũt insup aut fallere po/
tuerũt regl'e astronomoꝝ de iudicij circa
eũ/nec ad ipm extẽdi potuerũt. Apta est rõ
ꝓceptõis miracl'm. Ex bis q̃d rursũ ꝓclu
dit. Nimiꝝ vide q̃ iobes dũ puer heremũ
cõcupiuit ⁊ introiuit. ꝗ nõ ex lesione cere/
bri. nõ ex melãcolica passiõe egit/sz potius
a spũsctõ duct⁹ est i deꝗtũ. Sil'r vict⁹ sui
singl'aritas: ⁊ cetera hmõi (q̃ ec añ ei⁹ con
ceptõem pnũciata sũt) ꝟtuosa sagacitate
obseruabant a iobe/q̃ ab alijs ãmirari po
terãt/sz nõ cũ discretiõis ꝟtute penit⁹ imi
tari. Nõ oĩm auiũ par ẽ volat⁹ ad aq̃lam.
nec bestie oẽs cursu tigridẽ equãt. Sic in
ꝟtutib⁹ dispar ẽ cuiq̃ partitio. Nõne san
ctus bũdict⁹ desertũ locuz puer incoluit.
ipi⁹ tũ documẽtũ est/vt nõ pmittant pas/
sim/⁊ p libito mõachi solitudinẽ aggredi
Nã q̃spiã adhuc tyrũcul⁹ nec exp⁹ leuio/
res insult⁹ pugne spiritual'/quo tute cõmit
tit se bello ĝuiori gigant⁹. Nã q̃ cõem vitã
agũt i societate. mag⁹ experiunt bella mũ
di ⁊ carnis tãq̃ rudiores potẽtioresq̃ pu
gnarũ ꝓgressus. Qui aũt solitarij degunt
ꝓtra gigantẽ immanissimũ diabolũ dimi
caturi ⁊ fraudib⁹ subtilioribꝫ atq̃ fortiori
bus aggrediẽdi/fatigãdi: ⁊ nisi discretõis
gr̃a succurrerit turpit' deijciẽdi exponũt.
Agnoscit⁹ igit q̃ necessaria ẽ discretionis
virt⁹/quã parit nutrit ⁊ saluat humilitas
vere obedientie copulata. Expediam⁹
reliqua sub breuitate maiori.

Tertiũ igit signũ i numismate spũ
ali/dixim⁹ esse patiẽtiã q̃ dat du/ T
rabilitatẽ/ dũ p ignẽ tribulatiõis
examinant/⁊ dũ p contumelias ⁊ probra
pulsat. Doctrina viri inq̃t sapiẽs ex pati/
entia cognoscit. Si q̃s itaq̃ ex manifesta
tiõe illoꝝ q̃ sibi dicit fuisse reuelata: repor
tet ũ nisi deiectionẽ/irrisionẽ ⁊ opprobria
facili⁹ inducit credere sibi/q̃ vbi suspitio
de vane laudis captatiõe rõnabilis exori
tur Fallax tũ ẽ ꝗ signũ/nõ dubito nisi cau
tissima circũspectiõe cũ alijs adiũctis era
minet. Hã ⁊ obstinatio sepe patiẽtiã simu
lat. ⁊ nõnulli ex ꝓtumeliaꝝ fatua ꝓpessio/
ne gloriant. Quẽadmodũ ipe etiaz sordes
vestiũ ⁊ ciliciũ/aliq̃ũ supbie vermẽ morda
cissimũ generãt ⁊ nutriũt. Arbitrant isti se
iustis et sanct⁹ esse sil'es q̃bus tot aduersa
cõtigerũt vl' qui egerũt sil'ia. Impleri rur
sus in se putãt illã christi pmissionẽ. Bea
ti q̃ ꝑsecutionẽ patiunt: qm̃ ipoꝝ est r̃gnũ
celoꝝ. nõ sat⁹ aduertẽtes/qm̃ addit christ⁹
ꝓpter iusticiã/sz tante cecitat⁹ est ipa men
tis arrogãtia/tam sil'is esse ꝟtutib⁹ vultvi
deri temeritas. Ceteꝝ nunq̃d nõ obsecro
repiunt qui de suis etiã defectib⁹: de negli/
gentijs ⁊ necessitatib⁹ improbissime glori
ant/absurduz dictu. sed ita gloriant: certe
deputãtes sibi talia a deo pmitti/ ne cum
paulo magnitudo reuelationũ aut virtu/
tũ eosdẽ extollat. Et vide q̃nte ꝓsciẽtie ar/
rogant⁹ calamitas: q̃ nec humiliat: nec a
suis defectib⁹ spoliat. Nã q̃ vtili dispẽsa/
tione sibi datos putat stimulos negligẽti
arũ culpabiliũ: vt eis careat nequaq̃ eni/
titur. quinpoti⁹ in sue ꝑfectiõis traducit
argumentum.

Quartum signũ est veritas/q̃ dat
q configurationẽ ⁊ inscriptionez le U
gitimã. Est nanq̃ sacra scriptura
locus vl' officina/vbi cunus regi⁹ monete
spũalis recondit. q̃ si in aliquo vel mini/
mo puncto denari⁹ discreper in sua figu/
ratione ⁊ supscriptiõe ab hoc cuno regis:
absq̃ vlla dubitatiõe falsatus est. Attamẽ
tanta est nõnunq̃ sil'itudo denarij falsi ad
verũ: vt vix nisi a doctissimis possit falsi/
tas deꝗhendi. q̃ inter tot veritatis lineas
ad fraudem politas: nõ statim vnus falsi/
tat⁹ punct⁹ semet aperit. Nisi sũt heretici

qui magnos catholice doctrine cõpinge/
bant libros/ vt solam heresim int̃ tot ve/
ritates latenter insererent/ ⁊ cautiori effi/
cacioriq̃ fraude publicarent. Hec res in/
dicat ex q̃nta necĕtate tal' q̃libz moneta re
uelationũ insolitaꝝ debet a theologꝭ. pri/
usq̃ admittat̃/examiari. quoꝝ p̃cipue in/
terest inter verã ⁊ falsam religionẽ. mores
q̃ cõcernens discernere. Palam est insup
q̃ perniciosa sit scripture sacre reiectio: et
ad antichristi susceptionẽ prepatio certis
sima. ¶ Hoc signũ quartũ manifeste tra/
bitur in lege Deut̃. xiij. ⁊. xviij. ¶ Et pro
elucidatione maiori placet hic repetere q̃t
tuor ꝓditiões vere reuelatiõis: q̃ ad veri/
tatis inscriptionẽ alias p me positas: ⁊ p
nũciatas i q̃dã collatõe de angel'. ¶ Pria cõ
ditio. Nullus angelorꝝ sctõrꝝ siue ꝓpheta
rũ quicq̃ eẽ futurũ p̃nũciat: q̃n veracit̃ fu/
turũ sit/ in sensu quẽ ipe vl' spũsctũs intẽ/
debant. Sic nõ est rñsum demonũ. quia ⁊
fallũt ⁊ fallunt̃. ⁊ hec cõditio habet̃ Deut̃.
xviij. Si tacita cogitatiõe rñderis. Quõ
possum intelligere verbũ qd̃ locut̃ est do
miñ. Sequit̃ rñsio. Hoc hẽbis signũ: q
in noĩe dñi ꝓpheta ille p̃dixit ⁊ nõ euene/
rit. hoc dñs nõ locut̃ est. sed p tumorẽ a/
nimi sui ꝓpheta cõfinxit. Contra h̃ videt̃
esse instantia fortis de Jona q̃ predixit de
structionẽ niniuitarũ. ⁊ de Isaia respectu
mortꝭ ezechie. ⁊ de Nathan. ¶ Pro q̃ po/
nit̃ scda cõditio. Si idipm qd̃ angel' aut
ꝓpheta p̃dixit/ nõ ex modo q̃ vocaliter p̃/
tendebat̃ eueniat. plus sup h̃ a spũsancto
reuelationẽ accipiet: de ꝓphetia aut reue
latione sic vel sic intelligenda: ꝓditionalit̃
aut mystice: vel lr̃aliter. Sic factum est in
Jona et Isaia. alias debuissent lapidari
ꝛm legẽ Deut̃. xviij. scriptã. hoc est qd̃ pri
us appellaui deũ reclamare/ vl' ꝓtradicere
vel de suo intellectu salubrit̃ informare
Tercia ꝓditio. nihil bonis moribꝫ aut sin
cere fidei ꝓtrariũ: angeli sctĩ ⁊ ꝓphete veri
p̃dicũt aut p̃cipiũt. Nõ sic demões vl' an/
tichristus: q̃ꝝ signa dicunt̃ signa menda/
cij. q: ad mẽdaciũ credendũ inducũt. Hec
ꝓditio habet̃ Deut̃. xiij. Si q̃s instet de p̃
cepto dato abrae sup immolatiõe filij. Re
sponsio est: q deo iubente seu dispensante
nõ fuisset illicita mortis hui̇̃ inflictio Sz
ita diceret ꝓtinax idolatria ĩmolans filios
suos ⁊ filias suas demonijs. ¶ Pro quo
ponit̃ quarta ꝓditio. Reuelatio angelica
siue ꝓphetica sup aliq̃ qd̃ bonis moribus
obuiaret. nisi diuĩa interueniret iussio si/
ue dispensatio. talit̃ circũstantionata est
aut esse debet: q de ea reuelationẽ accipiẽ/
ti vel eis p q̃bus fit reuelatio dubitare nõ
liceat. Oportet enĩ vt tam clare cognosca
tur reuelatio eẽ a deo/ q̃ clare scit̃ aliquid
esse scripture sacre vel rõni ꝓforme. Et in
hoc casu maxie necessariũ est donuz quod
apl's vocat donũ spirituũ ¶ Queres. q̃d
agit hoc donũ qd̃ discretionẽ spirituũ ap
pellam̃. Agit equidẽ vt sapore quodã in/
timo/ ⁊ illumĩatiõe quadã experimentali
sentiat hõ differẽtias inter veras reuelati
ones/ ⁊ deceptorias illusiões. Hoc tradit
beat̃ Gre. in dyal'. Hoc idẽ de seipo bea/
tus Bernũ. in suis miracul' fatebat̃. Ben/
tiebat enĩ ⁊ vt sic dixerim gustabat inter/
no quodã afflatu ⁊ odore/ qñ ad faciendũ
miracula sibi virtus aderat/ vtpote ad sa/
nitates opandũ. Quẽadmodũ de dño no
stro iesu christo dicit euãgelista: q sensit ꝗ
tutem de se exisse dum sanata est mlr ex cõ
tactu fimbrie vestimẽti. Alioq̃n idem ⁊ a/
lij similes: nulla ratione visi fuissent aliqñ
excusabiles a temeritate aut a tentationis
diuine peccato dũ ad operandũ miracu/
la semet ingerebant. Aug̃ quoqz refert in
suis confes. matrẽ suam isto modo int̃ ve/
ras ⁊ falsas nocturne quietis imagines et
visiões discreuisse. Cur igit̃ aliquis si re/
gula vniuersalis aut doctrina certa ⁊ ĩfal/
libilis nequeat tradi sup hac materia d̃ di
scretione spũum: aut de reuelationũ veri/
tate: cum ista res plus in experientia ⁊ cõ
ditionum particulariũ q̃ infinite sunt cõ/
cursu/ q̃ in arte verset̃ ¶ Videam̃ simi/
lem in re pari ĩmo longe faciliori difficul/
tatem. Ridebunt ad exemplum forsan a/
liqui sed attendãt ne semet irrideant. Pe/
tamus ab aliquo dari nobis sub arte ⁊ do
ctrina vniuersali: p quam sciri poterit eui
denter de seipo vl' alio semper: qñ somnijs
illuditur: aut veris vigilijs exercetur. At/
tende in primis q visiones somnioꝝ ple/
rumq̃ discursiue sunt: rationales ⁊ super
se reflexe. Naz querit hõ si somniat. vtrin/
q̃ insuper arguit. ⁊ tandem deliberate cõ
cludit q vigilat. Adde q tanta est somnij
ad vigiliam propinquitatis similitudo:
vt hesitet homo etiam vigilans: ac visa se
cum retractans: si tunc vere dormiebat.
Rursus apud quosdam dormientiũ put

scribit phus ⁊ experientia loquit/vigilantiũ opa incursu voce ⁊ alijs plurimis reperire est. Deniq; tot ⁊ tales aliquãdo occurrunt similitudines somnij ad vigiliam/ q solum videt experientia ad discernenduz sufficiens. Interroga aliquẽ de vigilantibus/qũo scit an vigilat. Respondebit ilico forte insulsam hanc questionẽ tuã. sz vrgere nõ desinas/respõdebit substomachãs bene scio. Persiste vltra/⁊ dic/ quomõ bene scis. dicet q maxima est inter somnium suũ. ⁊ vigiliã dissimilitudo. Si silitudies varias adduxeris/quas ptigimus. estimo q nullus sue responsioni alius erit exitus q̃ vt dicat certe scio/qz sic experior. Sed perge vltra insistere/⁊ affer/ q similem crebro habere se iudicat experientiã. dũ somniat/credẽs scz loqui. legere ⁊ audire. imo ⁊ nõ somniare. Ad hec quid iste respondebit nisi dicere/verz est/⁊ tunc decipior. Q, si ampli⁹ proteruire ⁊ cõtraniti voluerz dicens/ita nũc. O bone vir etiaz tu falleris. q̃q̃ ignores. Videat ipe quid vltra obmutire aut sufficiẽter allegare valeat/ad liberandum pedes suos ab hoc labyrintho. pter solam experimentalẽ noticiã ipius vigilie. que valde dispar est a somnijs. fortior scilicet/atq; lucidior. p quã nõ se tã opinatur q̃ scit ⁊ intelligit vigilare. ¶ Transferatur hec similitudo. que videt puerilis
y ad rem sublimissimã que tractat/comprimetur p eam/si nõ erro/ insolens arrogãsq; humana curiositas. que fidei sacramenta si ñ penetrat indignat. quãdo nec quotidiana puerilia/⁊ ludicra/sufficit attingere Hec etiã nos cõsideratio cautiores efficiet/nõ in reuelationib; tm̃modo secernẽdis sed in om̃ib; generaliter nr̃is actib; diiudicandis. O quotiens sibi videt homo sapiens/sibi iustus/sibi humilis. ⁊ sibi dicit. qz diues est in vtute: ⁊ nescit q miser est ⁊ miserabilis ⁊ paup cecus ⁊ nudus. Preualet in vanitate sua ⁊ in multitudine spũaliuz diuitiarũ suarum gloriat. dicit in excessu suo/nõ mouebor in eternum. Sed p certo alto somno pressus fallitur. qz om̃ia hec aspicit nõ in lumiose veritatis vigilia. sed sub simulacro somniculose vanitatis experitur hanc fraudẽ Tunc primũ homo dũ deo ppicio excitatur a somno peccati. ⁊ nihil inuenit diuitiarũ somniatarũ in manibus suis. Fit hoc dum regreditur ad luminosum ⁊ pfulgidum diem humilitatis ⁊ sibi vigilat qui vanitati dormiebat. videt tunc errorẽ suum/⁊ illũ secuz diuq; retractans/ q ipe patiebatur/qui ue desipiat/obstupescit. Nam ⁊ vere supbum et arrogantem ⁊ tumidũ aut aliter viciosuz se fuisse deprehendit/q̃q̃ aliter prius existimabat. Quare sic. Quia mentiebat iniq̃tas sibi. Et quid mirũ si mentitur iniq̃tas sibi plus q̃ si somnians de somnijs. ⁊ maniacus de furia. ⁊ stolidus de sapiẽtia corruptissime iudicarint. Sic est plane q viciosi de pprijs vicijs/vt de tenacitate parcus. de arrogantia supbus puerse cõiecturant. ⁊ tanq̃ acrisia pcussi palpant ĩ meridie. Quãobrem elucescit quantuz/imo q̃ necessariũ sit eis alieni consilij ducatũ habere ⁊ sequi. quia de somniante alius vigilans pfectius iudicat. Ideo ve soli qz cuz ceciderit nõ habet subleuantem. ⁊ ve ceco si ceca eum ducat impietas/⁊ illusio. quia ambo in foueã cadunt. O formidãdas ergo iugiter fraudes quis nõ expauescat. O fallaces vbilibet mille deceptionuz tendiculas/quis has euadet. Quis arto tramite/sic obscuro/sic obsesso securus ambulabit. Profecto solus ille beat⁹/⁊ decies beatus/humilis ⁊ paupculus/ qui sapiẽti obediens semp est pauidus/qui in dei timore instanter se tenet/ne cito subuertat domus sua. Putas ne fuerat hoc expertus q̃ dicit. Custodiens paruulos domin⁹: humiliatus sum: ⁊ liberauit me. Deniq; h̃ testatur oraculũ illud digne diuinũ/⁊ sempiterne memorãdũ: de humilitate Antonio monstratuz. Conformiter ad quod iurat deuotus Bernardus taliũ expertissimus sup cantica. In veritate inquit didici/nihil eque efficax esse ad gratiã dei pmerendam/retinendã/recupandam/ q̃ si om̃i tẽpore inueniaris coram deo nõ altũ sapere sz timere. beat⁹ homo q̃ semp est pauidus Hanc humilitatis lucem quisq̃s intrauerit/per medios tentationũ laqueos q̃ntũlibet absconditos/tut⁹ incedet. frustra rugiet aduersarius vt leo. frustra circũiet q̃rens quem deuoret/frustra insidiabitur ĩ spelunca sua vt rapiat paupem/⁊ pauperculum ⁊ cõtritum/quoniã tibi dñe derelictus est ille pauper ⁊ orphano adiutor es.

¶ Hoc est primũ ⁊ precipuum signuz inter signa nostre monete spũalis discretiuũ

¶ Monitiones om̃s itaq; intrinsece/oẽs instinctus vehementes/ omnis reuelatio z

omne miraculū/ om̄is amor extatic⁹. om/
nis cōtemplatio. omnis raptus. om̄is de
niq; nostra interior exterior ve operatio: si
humilitas p̄cedit ⁊ comitetur ⁊ sequatur.
si nihil eam perimēs misceatur (crede mi/
hi) signum habēt ꝙ a deo sunt / aut bono
eius angelo/ nec falleris. Si vero p̄dicto/
rum aliquid sumat originem a sup̄bia. si
eam secum duxerit/ suspecta habe omnia.
Humilitatis ergo signum si p̄fecte nosce
retur/ frustra multiplicarent̄ alia. quoniā
sup̄bia ⁊ hūilitas numisma spūaliū opati
onum sufficienter condistinguunt. Hanc
nihilominus sublimissimā paruitatem et
paup̄tatem ditissimā/ sed in deo/ hanc sa/
pientissimam vt sic loquar insipientiaꝫ/ q̄
sibi de se diffidit/ que nemini se preponit
que idcirco suasibilis est/ ⁊ nemini detra/
hens aut indignans/ disponit omnia sua
uiter. Hanc inq̄ꝫ quisquis ꝓpria virtute
studio vel industria adipisci ⁊ seruare cre/
diderit/ errat proculdubio: etiam sup̄bissi
mus est. preparat se homo ad eam non ne
gabo: sed ab eo solo gratis infunditur ⁊ cu
stoditur: a quo om̄e donū optimū est. et h̄
scire ⁊ sentire iam magnū dei donum est: ⁊
humilitatis initiū. ¶ Ecce magistri vene
rabiles ⁊ fratres dilectissimi ecce quo rela
psus sum de quarto signo ad primū. ita ē.
sed nunq̄ꝫ profecto satis crebro/ nunq̄ꝫ ver
bis sufficientib; potest apud nostrā elatio
nem p̄ditissimā/ inculcari laus huius vir
tutis. nunq̄ꝫ nimis sub pedib; rep̄hensio/
nis/ valet aduersa sup̄bia deijci conculca
ri ⁊ conteri. O monstrū horrendū ingens
O portentuosissimū sup̄bie negociū. Nā
heu calcata resurgit fortior/ instar fabulo
si Anthei/ euulsa repullulat vberior. sua
demum rescisiōe velut ydre poetice caput
redit fecundior. Sic ex suo nedū cōtrario
vt ex humilitate. ex sordib;. ex pallore: sed
ex sua morte rediuiua generat̄. ¶ Atuero
tandē reuertamur si placet ad q̄rtū signuꝫ
in q̄ eramus. Qd̄ dixim⁹ esse veritatē/ que
dat ꝯfigurationē legitimaꝫ monete nostre
spū ali. Ubi queso animaduertere nequa/
q̄ꝫ omittamus/ ꝙ aliq̄ sic se habere p̄nt: vt
q̄ꝫuis nō sint palam ⁊ directe obuiātia si/
ue ꝯtraria diuīe om̄ipotentie/ que p̄ scri/
pturam sacrā extollitur/ q̄n absolute pos/
sint fieri. sunt nihilomin⁹ reuellenda tāq̄ꝫ
inania ⁊ fatua ⁊ diuine sapiētie incōgrua
nec testimonio veritatis. legitime forma/
ta: sed aliūde protracta: quēadmodum si
quis diceret sibi eē reuelatū ꝙ tot⁹ mūdus
mouebit̄ cras motu recto/ ꝙ vn⁹ angelus
annihilabit̄ postmodū recreabit̄/ non ad/
ducendo aliā vtilitatē/ ꝙ q̄libet p̄latorum
debꝫ solus: ⁊ nud⁹ incedere: ⁊ baiulare cru
cem materialē sup̄ hūeros suos: alias to/
ta p̄ibit ecclesia. Talia inq̄ꝫ velut delira ⁊
diuina reuelatiōe indigna: statī abijcien/
da sunt. Neq; eniꝫ relucet tm̄modo in di/
uinis op̄ib; potētia: sed bonitas: ⁊ sapien/
tia quā effudit sup̄ oīa op̄a ei⁹. Om̄ia in/
q̄t p̄s. in sap̄ia fecisti. Ad h̄ refert̄ ꝙ antea
dictū est de narratiōib; sup̄uacuis fanta/
sticaꝝ apparitionū: ⁊ de inutili p̄ eas tp̄is
ꝯsumptione. Pro h̄ valet qd̄ habemus ex
determīatione doctoꝝ ⁊ glo. mat. iiij. sup̄
illo si fili⁹ dei es mitte te deorsum. Mira/
culū si pia vtilitate aut nec̄itate careat: eo
facto suspectū ē aut reijciendū. sicut fuissꝫ
christū volare p̄ aera: ⁊ vt cōiter sunt om/
nia magoꝝ sacrilega p̄stigia. Fuit nostris
tp̄ibus mulier in talib; famata reuelatiōi/
bus quā h̄ signum nisi fallor delirasse cō/
uincit.

¶ Quintum signum.

Expediamus nos ad postremū de
quinto ⁊ vltimo signo. Illud est si
meministis. caritas: seu diuinus a/
mor: q̄ dat colorē aureū numismati. Hoc
signū nō vsquequaq; statī sufficiēs est: pro
pter sophisticū ⁊ fucatū colorē aureuꝫ va/
ne seu carnal' dilectiōis. Siquidē exp̄tuꝫ
est mulierculas q̄sdā fuisse q̄ circa deū vel
alios viros sctōs mag'a fficiebant̄ dilecti
one viciosa ignorant̄: q̄ꝫ vera sctā et since/
ra caritate mouerent̄. Et de idolatris con
stat qꝛ deū se diligere licꝫ errātes existimāt
Propterea primū hic incident̄ infero non
esse tutā mulierū q̄ntūcūq; sanctarū cū vi
ris etiā religiosissim is: cohabitationeꝫ ⁊
familiaritateꝫ. Quare sic. Quia p̄t fieri vt
amor a spū incipiat: sꝫ vehement̄ formidā
dū est ne p̄ blādicias sensim carne ꝯsūma/
tur. Nō deerit inq̄t Hiero. visc⁹ diaboli.
Nā ⁊ ferreas mentes libido domat ⁊ car/
pit vires. Uritq; vidēdo femīa. inq̄t v̄gi/
lius. Quocirca scripsit q̄dā deuota muli/
er: nihil ita se habere suspectū sic̄ dilectio/
nē: ⁊ pl⁹ q̄ꝫ diabolū: etiā dū circa diuina et
p̄sonas probate sanctitatꝫ v̄sat̄. Hoc non
muliebriter traditu; est: quoniā passio seu
motio quāto vehementior tanto precipi/

tatio facilior inuenit & regi difficilior. Am
plius hanc ob causam int̃ ceteras/ videnk̃
errasse begardi & begarde/ ob indiscretam
diletiõem noie deuotiõis palliatã. Argu
mentũ hui⁹ rei est in q̃dam libello/ incredi/
bili pene subtilitate/ ab vna femia cõposi
to/ q̃ maria de valẽtiana⁹ dicebat̃. hec agit
de p̃rogatiã & eminẽtia dilectõis diuĩe/ ad
quã si q̃s deuenerit/ sit f̃m eam ab omni lege
p̃ceptor solut⁹. adducẽs p se illud ab apo
stolo sũptũ. Caritatem habe & fac q̃d vis:
Recolit̃ opinor/ vt apud Virgiliũ in bu/
colic̃ q̃sitiue ponit̃. An q̃ amant sibi som
nia fingunt. Et certe res sic se habz. q̃m a/
mor inter oẽs anie passiões mag̃ penetra
tiuus & alienatiu⁹. & si ver⁹ est cast⁹ & san/
ct⁹ iuuat ĩcogitabilit̃ ad cognoscẽdũ cele
stia. Si ꝓ o aut van⁹ sit/ errone⁹ aut libi/
dinosus/ varias sibi format illusiões. ita
vt credat videre seu cogitare q̃ p̃rius igno
rat. Experimẽtũ hui⁹ rei in amore hereos
ꝓspicim⁹. Ateni si p̃dicta maria/ nõ de vi/
atoribꝫ vtiq̃ ligat̃ ad p̃ceptor diuĩor im
pletionẽ/ s̃z de statu btõr dilectionẽ quam
scribebat applicasset/ vix alti⁹ quicq̃ d̃ di
uina fruitõe/ q̃ ad aliq̃ dici potuerat. s̃z fal
lebat eã sua tumiditas animi tãte passiõi
dilectõis ĩmixta. Putabat igit̃ se frui d̃o
dũ vigebat hec passio fort̃ circa deũ in ei⁹
anio q̃ntũcũq̃ a diuinis p̃cept̃ longe ess̃z
Accepi a narrante q̃dã carthusiensi. se ab
vno magno viro audiuisse. s̃z in h̃ stultus
erat. / q̃ pctm̃ mortale ñ semp corrũpebat
caritatẽ/ nec impediebat dilectiõez d̃i sup
oia/ ĩmo ad g̃ras agendũ/ & diuinã dulce/
dinẽ ãmirãdũ/ laudãdũ/ ꝓcupiscẽdũ nõnũ
q̃ inflãmabat. exẽplũ dabat de fornicatio
nis dilectiõe. Errabat vtiq̃ delirus ille. q̃
sic fantasiabat̃/ dũ motũ oẽm amor⁹ passi/
onalẽ vl' ex ꝓsuetudie vl' aliunde genitum
ita diuinã vocabat caritatez/ q̃ nõ gaudet
sup iniq̃tate/ & q̃ deo p̃ inobedientiã p̃rece
pti cuiusuis nequaq̃ inimicatur. Noui
hoiem q̃ ex deuotiõe & sapia plane lauda/
bili cuiusdã ꝓginis religiose/ amicicia eius
in dño familiarẽ amplexat⁹. deerat primo
focus oĩs carnalitat̃. tandẽ paulati ex cõ/
uictu crebro accreuit amor/ s̃z nõ penitus
in dño/ vsq̃adeo vt ab ea visitãda aut re/
cogitãda si aberat vix diuelli valeret. Ni/
hil tũ p tũc carnale. nihil subdolum. nihil
fraudis diabolice suspicabat̃/ donec aliq̃ñ
discedendũ fuit longi⁹ ab ea. sensit ille vir
tũc p̃mũ. q̃ nõ pura & oĩno sincera et casta
fuerat hec dilectio. et q̃ magno malo nisi
de⁹ ꝓpici⁹ auertisset approximabat. Dis
q̃ppe vehemẽtia est ad ꝓtutẽ piculosissima
comes/ vt ad dilectõez. ad zelũ. ad correcti
onẽ & sil'es. Uerissime ꝓpterea q̃dã enũci
auit/ q̃ dixit male cũcta mĩstrat impetus.
¶ Hec demũ fraus apud illos freq̃ns est/
q̃ in cultu aut dilectiõe primor/ decorem
corpis. florẽ etatis. aut diuitias/ aut alias
fortune dotes attẽdũt. Ac inde vehemẽti
us ad eor dilectiõem accẽdũt̃ Qui p̃fecto
cauere hñt ne sordide aut & carnalit̃ exurã
tur. Alioq̃n si tm̃modo ꝓtutez diligũt. se/
dem ei⁹ vnicã spũm videlicz/ q̃lecunq̃ cor
pusculũ inhabitet eque ament colant & fre
quẽtent. Non aduersor tamẽ vsquequaq̃
poete dicenti. Gratior et pulcro venies e
corpe virt⁹ Adiuuat. Dz affirmo q̃ si gra
tior. non ob hoc tutior aut sincerior inue/
nitur. Deniq̃ vt sentias q̃ nihil tutuz sit
in ipa etiã d̃i dilectione/ dũ pegrinamur a
dño recogitatiõe profunda circumspice q̃
apud exercitatos in amore & ceter̃ virtu/
tibus suboriri põt horribil' deceptio. Et
qualis deceptio. Talis q̃ppe vt ipi deuo/
ti iusta sed occulta dei p̃missione/ aut pro
erudiendo: aut p perdendo eludant̃ a de/
monio meridiano supbie/ transfigurante
se in angelũ lucis: sub specie grãdis boni.
declinat tũc ab eis deus: et veste nuptiali
caritatis spoliat. Omnia tamẽ prior̃ deuo
tionis & dilectiõis indicia sentire & habere
p̃sumunt/ errantes vtiq̃ in via & experien
tia morũ/ quẽadmodũ si quis aberret ap/
tis oculis in via pedũ. arbitrant̃ itaq̃ q̃ agã
tur spũ dei dũ ex solo informi habitu & v/
su ꝓtut̃ prioris nõdũ abolito/ mouentur
Et q̃s nõ obstupescat h̃ audiens. Quis ñ
vehement̃ exhorrescat. Quis nõ obtempe
ret ap'lo dicẽti. Qui se existimat stare vide
at ne cadat. Credo ꝓtẽplat⁹ hoc fuerat sa
piens q̃ dicebat. Est via q̃ videt̃ homi iu/
sta: & nouissima ei⁹ ducũt ad mortẽ. Et il/
le q̃ ait. Nescit hõ an amor vl' odio dign⁹
sit. Sup hanc abyssum multam iudicio/
rũ dei verterat aciem cõtemplationis sue
qui pauescens exclamat. O altitudo diui
tiarum sapiẽtie & scientie dei/ q̃ ĩcõpre/
hensibilia sũt iudicia ei⁹. Et alter inq̃ens
Terribilis in cõsiliis sup filios hoĩm. Et
ad hũiliationẽ nr̃e miserie hec cõsideratio
si nõ sufficiat q̃d g̃ aliud erit sat̃ ignoro

¶ Porro nō ē ꝑtereundū ꝙ eadē ꝑsona siē
nūc ꝑt esse bona ⁊ ornata caritate/nūc de/
clinare in vitiū/⁊ rursus a malicia in iusti
ciā ꝓuerti. Sic possibile ē eandē ꝑsonam
nūc ver⁄ reuelatiōib⁄ visitari. nūc fatigari
vl' tentari fl'is illusiōib⁄. Hā ⁊ ꝓphe nr̄i vt
dauid. heliseꝰ ⁊ nathā/nō sp ad nutū p̄ sto
hēbant ꝓm Grego. ⁊ historiā ꝓpheti cum
spūm. Uñ nathan ex fr eq̄nti vsu ꝓpheti/
ce visiōis/credidit ꝓpriā estimationez esse
reuelationez. dū ipi dauid q̄renti de edifi/
catione tēpli: rñdit. fac q̄cūq̄ hēs in corde
tuo/dñs tecū est. Ualet ꝗ exēpluz ad ea q̄
de vsu dilectiōis diuīe ꝑtracta sūt. Quam
obrem q̄ in talib⁄ se existimāt ꝓprio sensu/
arte vl' industria/discernere/videat ne er/
ret. qm̄ si ꝑsūptiōis spūs obrepserit: sub/
A ĩtrabit facile vaītas illusiōis ¶ Caue tñ ꝗ
audiēs ⁊ pauescēs ne deteriorē infidelita/
tis aut desperatōis foueā incurras/ tanq̄
videlicz nl'a sit aut fuerit ĩ sctis reuelatio
nib⁄/⁊ bone spei/certitudo Sicut de reue
latiōe dicit apl'us. Scio hoīem xē. At de
spe inq̄t. Cert⁄ sum qz neq̄ mors xē. Da/
bet sane certitudo sz a diuio lumīe/ nō hu
mana solū inuestigatiōe aut estimatione.
Scis p̄terea qz nō sequit'. cadit deceptio
⁊ illusio ĩ iudicādo de somno ⁊ vigilia. igi
tur nl'a ē de vigilatiōe certitudo. nullaq̄
adhibēda vigilātib⁄ fides indubia. vigila
bāt scti ĩ diuio lūie. nos pctis obruti ⁊ ob
uoluti/plerūq̄ portēta vitioꝝ aut illusio
nū somniam⁄/nimiꝝ si fallimur. illi neq̄q̄
¶ Noui hoīem q̄ p⁄ ml'tū tentatiōis inuo
lucrū/sup vno ex fidei articul'. in tātā subi
to lucē veritat⁄ ⁊ certitudīs introduct⁄ est
vt nulli prorsus residerēt dubietat⁄ reliq̄
nulla vacillatio. sz serenitas ml'ta. iubente
eo q̄ fluctib⁄ impat. Addebat q̄ nō ex rōne
aliq̄ noua/sic tūc se introgabat/⁊ optīe me
minit. sz ex sola būiliatiōe ⁊ captiuatōe in
tellect⁄ in obsequiū fidei/⁊ oīpotētie dei/
istud meruerat/vt nō pl⁄ dubitaret de illa
fide q̄ de sui existētia. q̄rebat rōem tāte so
liditat⁄ ⁊ pac⁄ in credendo. Nihil aliud re
periebat nisi q̄ sic expiebat ⁊ ĩ aliū transfu
disse nescisset. Nō credēt forsan mūdani sa
pientes tales fieri illūiatiōes/qm̄ verissime
pnūciatū est ad deū ꝑ ꝓphām. Illuminās
tu mirabilit' a mōtib⁄ et nīs turbati sūt oēs
insipiētes corde. Qui ñ sapiūt vicz q̄ cor/
dis sūt/⁊ spūs/q̄ nec secuz hītant in corde
suo. sz for⁄ in plateis vanitatū. ¶ Sic cō
stat iustos ĩ spem sue salut⁄ certā erigi. cert⁄/
tā dico nō in se. sz in eo q̄ afflatu secreto di
cit anīe. sal⁄ tua ego suz/q̄ in medūs īcert⁄
q̄ tentatōnū hūanaꝝ fluctib⁄/ancorā spei
firmā figit. qui etiā dilectā in trāquillita/
tis cubiculū/ex tot irruentib⁄ hūane vicis
situdinis turbinib⁄ introducit. Hec sunt
plane mirabilia dei in ꝑfundo hūani cor/
dis/q̄ vident illi qui descēdūt mare ꝓtriti/
onis amare ⁊ fontis in manib⁄ virtutis/⁊
p ꝓtemplationē ⁊ meditationē sedulā non
curiosam/sed piā ⁊ fidelē faciūt opationē
in aquis mult⁄/tam diuinoꝝ iudicioꝝ/q̄q̄
humanoꝝ affectuū. Uis videre banc visi
onē magnā/vis ad ista ꝓscendere/nō opus
est viribꝰ hūanis/tuū posse nō est posse/tu
um scire vt socrates dicebat est qd̄ nescias
tua iusticia nihil de iusticia tua confidere
Quo sic. Accede ad cor altū ⁊ tibi exalta/
bitur de⁄. videbis q̄ nō tu solus/sz oēs gē
tes. iuxta dictum ꝓphe. q̄si nihilū ⁊ inane
sunt in ꝓspectu ei⁄/ecce tuum nihil posse.
Exclamabim⁄ nihilomin⁄ cū ꝓpha. Mi
rabil' facta est scia tua ex me. ꝓfortata est ⁊
nō potero ad eā. Ecce tuū scire nihil fate/
ber⁄. Deniq̄ cū alio ꝓpha. Omnes iusticie
nr̄e q̄si pānus mēstruate sic sunt añ te. Ab
hac imbecillitat⁄ tue valle. Ab hac insipi/
entie caligīe. Ab ꝗ puluere būilitat⁄ ⁊ ster
core vilis reputatiōis. vocabit te de⁄ ĩ mō
tē/loq̄ns tibi de caligīe atq̄ suscitās ē pul
uere egenū/⁊ de stercore paupem erigens
¶ Sz dices. scio iā me nihil posse nihil sci
re. nihil deiceps br̄e iusticie. nihil tñ tale q̄
le pollicer⁄ experior. Uerūtñ p̄cor attēde/
quo scire diter⁄. videto ne audias illud im
properiū. Ex ore tuo te iudico Fue nequā
Hā si ꝓ ⁊ absq̄ vlla dubitatōe ita eē iudi
ces forte ꝑ itellectū ⁊ ꝑ rōem/ vt fere oīs.
cur affectio. cur opatio ꝓtradicūt. cur vl' ñ
ꝓformit' afficer⁄ ⁊ agis. aut cur sic afficer⁄:
⁊ sic agis/q̄si possis tuis viribꝰ. tua indu/
stria. tuaq̄ iusticia dignū aliq̄d opari. lau
do iudiciū tuū q̄le dixisti/sz exprimētalem
gustatiōz coexigo. Alit' q̄ppe iudicāt se ne
scire ideoꝛe/q̄ difficultates scie alic⁄ nūq̄q̄
attēdūt. alit' sapiēs ⁊ expt⁄ q̄ sciēdi impos
sibilitatē ex ipa rei ꝓditiōe aut rōnū ꝓple/
xitate ꝓsiderat/sentit ⁊ masticat. Nullo pa
cto insup culpo neq̄ ꝓhibeo te conari. te
opari. te tot⁄ viribꝰ exerceri. sz arrogantiā
in istis penitus execroꝛ ⁊ exulo. Alioquin
noli mirari si tua spes nutat et fluctuat/

dum vl'in modico/tuis viribꝫ q̃s fater⁷ in ualidas innitiꝫ. Si p̃terea cũ venerit tibi pes supbie claudicas ⁊ corruis. vbi ceci/derũt omẽs q̃ opanꝫ iniquitatẽ. In deo q̃ solus est immutabil⁹/spes dũtaxat figẽda est/cũ illo qui dicit mihi adherere deo bo/nũ est ⁊c. ¶ Intellige p̃terea vt ad cepta re grediar vñ diuerti longi⁹: psequendo sup biam. intellige inq̃ q̃d salomon repit duꝫ solo hũane industrie studio ad cognitõeꝫ diuinoꝝ nisus est ptingere/q̃lis est pñs in quisitio de veris atq̃ falsis reuelatiõibus ¶ Cũcta inq̃t tentaui in sapia/dixi sapiens efficiar: ⁊ ipa longi⁹ recessit a me/ml'to ma gis q̃z erat/⁊ alta pfunditas. q̃s inueiet eã ¶ Et nunq̃d nõ afpicitis doctissimi viri. nũ q̃d nõ animaduertis⁷ sil'e aliq̃d in pposita questione. q̃ plane tanto ampli⁹ mihi visa est exaltari/ q̃nto plus q̃sita est penetrari. ¶ Et ibi vere deficiũt scrutantes scrutinio. ¶ Attũ bene actũ est. nõ pdidim⁹ operã: vos audiendo: ego loquẽdo. si de nob nõ de d̃i munere diffidim⁹. si pinde iugiter hẽam⁹ ad dñm sursum corda/petẽtes ne fallam⁹ ⁊ fallamur. ¶ Nã homi bono in ꝓspectu suo dedit de⁹ sapiam ⁊ scientiã: inq̃t salomon ¶ Si monete spũaliũ reuelationũ nos exa/minatores esse ꝓtingit/studeam⁹ esse q̃les descripsim⁹. ¶ Adheream⁹ deo et scripture ei⁹/p quã ⁊ in q̃ semel loquiꝫ nob de⁹/⁊ id/ipm nõ repetit. ¶ Debem⁹ in eo q̃dẽ iudi cio tũ in oibus. tũ p̃cipue in ista examina/tione nõ p̃cipitare sniam/sꝫ vsq̃ ad plenis simã examiatiõeꝫ suspẽsuꝫ tenere iudiciũ matie nisi falsitas aut fatuitas cognata/ falsitatis apta sit. vbi ꝯo nihil p̃mo' aspe/ctu falsum vl' delirũ ꝓspiciꝫ. nõ solũ explo rare ꝓuenit q̃ acta sunt sꝫ exitũ expectare. ¶ Nã pmittit aliq̃ñ demon veritates pluri/mas/⁊ post tpis tractũ q̃ñ psuasit boibus tũc id q̃d fallit sumministrat. ⁊ h̃ vel ad de ceptionẽ singular⁷ psone: vl' ad impugna/tionẽ miraculosaꝝ opationũ nr̃e religiõis quib̃ fides innixa subsistit. vl' ad vitupe/riũ tori⁹ deuotiõis/aut ad scandalũ verbi diuini ¶ Eteĩ dũ cadit vn⁹/quẽ antea mgni eẽ nois taliũ reuelationuꝫ fama vulgauit ¶ Irrident ipi deinceps seculares / seculari ter viuentes/ vnũquẽlibet q̃ religiosa sim/plicitate vitaꝫ agere decreuerit. ¶ Appellaꝫ ꝓfestim illusor ⁊ illusus/clamaꝫ fantastic⁹ exibilatur papelardus: begosus: ⁊ begar/dus/⁊ sic occasione accepta irridetur iusti simplicitas. ¶ Sꝫ ⁊ simplices p talia palaꝫ decepti/aut vir aut nunq̃z pñt ad viã veri tatis reduci. ¶ Que cã est/qm̃ neq̃z audiunt clericos q̃s hypocrisi inuidia: ⁊ maligni/tate laborare credũt. neq̃z emendanꝫ p lai cos q̃s ignorãtes vt seipos esse cognoscũt ¶ Predictoꝝ oium hec summa est vt exa minek numisma diuine reualatiõis/si ba/beat pondus hũilitat⁷: absq̃z curiositate ⁊ tumoris vanitate. ¶ Si flexibilitatẽ discre/tionis/asq̃z supstitiosa estimatiõe: ⁊ abie/ctione ꝓsilij. ¶ Si durabilitatẽ patientie in aduerſ: absq̃z remurmuratiõe ⁊ sicta emu latione. ¶ Si veritat⁷ ꝓfiguratiõem absq̃z mendosa aut inepta assertione. ¶ Si colorẽ viuidũ ⁊ sincerũ/diuine charitatis: absq̃z carnalitat⁷ scoria ⁊ fece. ¶ Et qm̃ hec omnia circa elysabeth ⁊ zachariã extiterũt ĩ reue/latione eis facta de iohe ⁊ ei⁹ noie. ¶ Cõmẽ dari ñ irrationabiliꝫ dict⁹ est ipe Joban/nes/tanq̃z bñs nomẽ reuelatuꝫ/q̃d os dñi nomiauit. q̃d notari dignuꝫ in prima no/stri textus pticula fuit iohes ⁊c. ¶ Cui⁹ me/ritis ab omi nos erroꝛe custodiat ipa veri tas christus iesus/qui est bñdictus ĩ secu/la seculorum. Amen.

¶ Trigilogiũ astrolo

gie theologizate/ab eodẽ scriptũ lugduni Anno dñi. M.cccc.xix. ad delphinũ vni cum regis francie filium.

¶ Probemium

¶ Sapientiã que a dño deo est. que ⁊ de se p̃dicat. ¶ Per me reges regnãt/ quã vsi/tato nomie theologiã di/cim⁹/ null⁹ recte existima bit ꝓtrariã eẽ cuicũq̃z vere scientie. omẽ eĩ vez omi ꝯo ꝓsonat. ¶ Quin etiã theologia scias oẽs alias sibi subdi/tas hꝫ/velut ancillas/in q̃b si q̃d pulcruꝫ est/illud approbat ⁊ decorat. si q̃d noxiũ ⁊ turpe illud abijcit ⁊ mũdat. porro si quid supfluũ est resecat. supplẽs q̃cq̃d fuerit di/minutũ. ¶ Propterea nõ est h̃ negãdũ ab a/strologia/quã eẽ sciam nobilẽ ⁊ admirabi lẽ p̃mo p̃riarche adã ⁊ seq̃cib̃ reuelatã/the ologia nõ abnegat. ¶ Verũtñ hãc ancillam suã astrologiã nõnulli tot vanis obfuari/onib̃/tot impijs erroribꝫ/ tot supstitõib̃ sacrilegis deturpãtes maculauerũt/ nesci entes in ea sobrie sapere/ac modeste vti. q̃